

# NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAI

2014



# KALAALLIT NUNAANNI NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT

## IMARISAASUNUT NALUNAARSUIFFIK

---

IMAASA ALLATTORSIMAFFIAT	2
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAANIK ATUAANISSAMUT ILITSERSUUT	3
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAANIK AKUERSISSUTEQARNEQ	4
AQUTSISUT UPARUAANERAT	5
2014-IMUT NALUNAARUT	6
NAALAKKERSUISOQARFINNIT NALUNAARUTIT	19
KUKKUNERSIUISUT OQAASEQAATAAT	50
2014-IMI ANINGAASALIISSUTIT / ANGUSAT MIO. KR.-INNGORLUGIT	52
UKIUNI KINGULLERNI PINGASUNI ANGUSAT MIO.KR.-INNGORLUGIT	53
SUUNERINUT AGGUATAARLUGIT ANGUSAT NAATSORSORNERAT MIO.KR.	54
31.12.2017 KILLIFFIK MIO. KR. -INNGORLUGU	56
AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINEQ MIO. KR.-INNGORLUGIT	57
ALLAKKIAT	59
PISUSSAAFFIGERATARSINNAASUT	71
NAATSORSUUTINI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ	72

## NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA ATUARNISSAANNUT ILITSERSUUT

Naatsorsuutit imarai maannakkut tunngaviusumik naatsorsuutit ilanngussarlu immikkoortunut tunngatillugu quppersagaasoq.

### TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Ukiup siulianut sanilliullugu tunngaviusumik naatsorsuutit allanngortinneqarsimapput, maannakkulu makkuullutik tunngaviusumik nalunaarut kiisalu Naalakkersuisut oqartussaaffigisaannit tamanit Naalakkersuisoqarfimmiillu nalunaarut.

Taamatut pingaarnerusumik "Pingaarnerusutigut nalunaarummi" nassuiaatigineqarput missingersuutitut sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfinniilli nalunaarummi ilisimatitsissutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnissimanersut.

Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartussani aningaasaqarniarnikkut ineriartorneq pillugu paasissutissat.

Ukiuq manna angusatigut naatsorsuinerit allamik ilaqartinneqarput nutaatullu akiliisinnaassutsimik naatsorsuinerimik ilaqarluni.

Angusatigut naatsorsuineri aallaavigineqarput suunerinut aqqissuullugit angusatigut naatsorsuineq, taakkulu ingerlatseqatigiiffiit ilisimasatsit angusatigut naatsorsuisarneri assigalugit.

Taamaasilluni angusatigut naatsorsuineq siulleq taassuminnga ilaqarpoq sulilu naatsorsuusiorneqar-tarluni malittarisassat 1992-imi eqqunneqartut naapertorlugit. Angusat matumani naa-tsorsorneqarput Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa tamakkiisumik inernerisut, ingerlatsinikkut aningaasartuutitut, sanaartornikkut aningaasartuutitut aamma taarsigassarsiaritatut. Taakkulu taa-gorneqartarput IST-mi naatsorsuutitik. Naatsorsuutitut allakkiat tunngaviusumik naatsorsuutitut aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliis-sutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussippot naatsorsuutit paasineqarmissaannut pisaria-qartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

Ukiut siuliini naatsorsuutitut sanilliullugit ilanngussat aamma allanngortitsinerit siunertaraat Inatsiartunit kissaatigineqarsimasutut Nunatta Karsiata aningaasaqarniarnera pillugu suli pitsaannerusumik ilisimatitsissutinik atuartussamut tunniussinissaq.

### ILANNGUSSAT

Nunatta Karsianut ilanngussaq pingasunik immikkoortortanik imaqarpoq

1. Ilanngussap atuamissaanut ilitsersuut
2. Konto pingaarnerni angusat naatsorsorneqarnerat
3. Kisitsisit pingaarnerni aamma suliassani kisitsisit ilaat kiisalu suliassaqarfiit ataasiakkaat pillugit naatsorsuutit aqqissuunneqarsimanerat aamma aningaasaliissutinut sanilliussinerit.

## NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAANIK AKUERSISSUTEQARNEQ

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermik ingerlatsinera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 23, 3. novembari 1994-iminngaaneersumi aalajangersarneqarpoq, ukiup aningaasaliiffiusup siuliani, naatsorsuutit kukkunerisiukkat, kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartassasut.

Inatsisartut kukkunerisiusarfimmik akuerisaasumik, naatsorsuutini kukkunerisiusussamik atorfinitsippit. Kukkunerisiusut naatsorsuutit oqaaseqaatilerlugit atsiussavaat. Atsiorneq naatsorsuutini naqitani ilanngunneqarpoq.

Naalakkersuisut sinnerlugit, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit, Inatsisartut Kukkunerisiuineranut Ataatsimiititaliaanut nassitissavaat, taanna kukkunerisiuineranut ataatsimiititaliamik taaneqartarpoq.

Naatsorsuutit allasimaffinik kukkunerisiuineranut ataatsimiititaliaq kukkunerisiusunit tunineqassaaq. Kukkunerisiuineranut ataatsimiititaliap Naalakkersuisut piunaffigissavai naatsorsuutit allasimaffiini innersuussutigineqartut oqaaseqaatigineqartullu allakkatigut nalunaarusioqqullugit akeqqullugit.

Kukkunerisiuineranut Ataatsimiititaliap nalilersussavaa aningaasartuutigineqarsimasut isertinneqarsimasullu aningaasaliissutigineqartunut naapertuunnersut, aningaasaliissutigineqartullu sunniutigisimasaasa piffissami aningaasaliissutit akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigineqarsimasunut naapertuunnersut, Namminersorlutillu Oqartussat nalilinnik pigisaataat pillugit illersorneqarsinnaasumik ingerlatsisoqarsimanersoq.

Tamatuma saniatigut Kukkunerisiuineranut Ataatsimiititaliap kukkunerisiusartut pisortanit akuerisaasut, naatsorsuutit pillugit allattugaat Naalakkersuisullu naatsorsuutit pillugit allattukkanut akissutaat isummerfigissallugu.

Kukkunerisiuineranut Ataatsimiititaliaq isumaliutissiisummik suliaqassaaq, taanna ataatsimiititaliap naatsorsuutininut isummersuutaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut pineqartoq, nunatta karsiata naatsorsuutaannik Inatsisartut suliarinninnerani ilaassaaq.



## **AQUTSISUT UPARUAANERAT.**

**Matumuuna 2014-imut ukiumoortumik naatsorsuutit Naalakkersuisunit Namminersorlutik Oqartus-  
sanut saqqummiunneqarput.**

**Uldumoortumik naatsorsuutit Namminersorlutik Oqartussani naatsorsuutitut aalajangersakkaat naa-  
pertorlugit saqqummiunneqarput - tassami piumasaqaatigineqartutut naatsorsuutitigut nassuiaatit  
taakku ilanogussami immikkut Ittumi nassaarineqarsinnaammata, aamma mallittarisassiaasut taakku  
eqqarsaatigalugit 2014-imi Namminersorlutik Oqartussat isertitaannik aningaasartuutaannillu kii-  
salu 31.12.2014-imi aningaasatigut inissisimanerink assilissamik eqqortumik takutitsillu tik.**

**Aningaasanik nuussinerit, naatsorsuutini takutinneqarsimasut lsumaqaarfigaavut inatsisinut mallitta-  
risassanullu Namminersorlutik Oqartussat mallitassaannut naapertuuttut, soorluttaaq tamatuma  
ataani iliuitsit aningaasaqarniarneq eqqarsaatigalugu ingerlanneqarsimasut.**

**Naatsorsuutit inatsisartunit suliarineqaqqittussanngorlugit tunniunneqassapput.**

**Nuummi ulloq 8. maj, 2015**



**Andreas Uldum**

**Aningaasaqarnermut Aatsitassamullu  
Naalakkersuisoq**



**Peter Hansen**

**Pisortaagallartutut Pisortaq**

## UKIUMI ANGUSAT

Nunatta Karsiata naatsorsuutitigut angusai 154 mio. koruunik amigaartoorfiupput (IST-imi angusat). Tassa imaappoq aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigisanit angusat 103 mio. koruunit missaannik ajornerupput, ilassutissatut aningaasaliissutit ilanngullugit.

Amigartoorutitut patsisaanerpaapput isertitassat amigaatigineqarnerat. Isertitassat amigaatigineqartut konto pingaarnertigut oqartussaaffigisani tamani agguataarsimapput. Pingaarnarpaatigut nikingassutit nassaarineqarsinnaapput eqqussuinermit akitsuutini, illuutit tuniniaanermi, naqissusiinikkut akitsuutini, avaleraasartuunut akitsuutini aamma ingerlatseqatigiiffinit iluanaarutini. Angusat inuiaqatigiinni suliniutit annikilliarnerit toqqammaveqartutut isigineqarsinnaapput akitsuutitigut akileraarutitigullu isertitat annikillimanerannik kinguneqartumik.

Ingerlatsinikkut aningaasartuutit, inatsitigut aningaasartuutit aamma 2014-imi tapiissutit aningaasaliissutigineqartuninngarnit ikinnerusimapput. Tamanna ilaatigut aningaasaqarnermik aqutsilluarnerulernermik aningaasartuutitigullu eqqumaffiginninnerulernermik, ilaatigut 2014-imi ukiakkut qi-nersisitsinermik atuinnginnerulissutaasutut ilimagineqarsinnaasumik pissuteqarsinnaavoq.

Ukiunut IS-imi angusat aningaasanut inatsisiliornermut atatillugit 21 mio. koruunik sinneqartooruteqarfiusussatut missingersuusiornearput. Ukiunut 2014-mut ilassutissatut aningaasaliissutit siunnersuutip kinguneraa tamakkiisumik IS-imi angusanut aningaasaliissutit 24 mio. koruunik sinneqartooruteqarneq. IS-imi angusat pitsaanngitsumik angusaapput -222 mio. koruuniusut.

Takussutissiami tulluuttumi ukioq 2014-imut IST-mi aamma IS-imi angusat kiisalu ilassutissatut aningaasaliissutit ukiumi aningaasaliissutigineqartunut sunniteqarsimasut allanneqarsimapput. Ilangaaseereerluni taarsigassarsisitsinikkut pingaarnarpaamik nikingasoqarneranut patsisaasoq naavaq, Nukissiorfiit naatsorsuutigisamit ikinnerusunik aningaasaliissuteqarsimanerat.

**IS-imi angusat naatsorsornerat.**

Mio. koruunit	Naatsorsuutit		Illassutissatut aningaasaliissutit	
	Angusaan utit	Inatsit	Angusaan utit	Aningaasaliis sutit katillugit
IST-mi angusat	154	-47	98	51
Ilangaaseereerluni taarsigassarsisitsineq	68	26	-101	-76
<b>IS-imi angusat</b>	<b>222</b>	<b>-21</b>	<b>-3</b>	<b>-24</b>

- (minus) Naatsorsuutitigut Missingersuutitigullu isertitatut takutinneqarput

Ukioq manna Nunatta Karsiata naatsorsuutai ukiumi ingerlatsinikkut angusanik takutitsisunik naatsorsuutit ilanngarpoq. Taamatut aaqquussineq missingersuusiornikkut kisitsisitaqanngilaq taamaallaalli ukiut siuliini kisitsisit sanilliunneqarsinnaallutik. Soorlu takuneqarsinnaasutut ukiunut

2012 - 2014-imut ingerlatsinikkut angusat aamma malunnaatilimmik allanngorsimapput. Kisitsisit pingaarnert ataanni saqqummiunneqarput takutitsillutillu 2014-mi ingerlatsinikkut angusanik 144 mio. koruuniusunik, ukiunili qaangiuttuni marlunni tamani 400 mio. koruunit missaannittunik. Taakkunani erseqqissumik Namminersorlutik Oqartussat maannakkorpiaq unammilligassaat takutinneqarput. Ingerlatsinikkut angusat ikileriamerinit patsisaapput piffissami 2012-14-imi isertitat taamaallaat 4%-imik qaffassimanagerat ingerlatsinikkulli aningaasartuutit piffissami tassani 8%-imik qaffassimallutik. Aningaasartuutini qaffariarnerit amerlanerpaat pisimapput suliffeqarfinnut tapiissutitigut.

<b>Ingerlatsinikkut naatsorsornerat</b>	<b>angusat</b>		
<b>Mio. koruunit</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Isertitat	-6.382	-6.407	-6.634
Ingerlatsinikkut aningaasartuutit	5.980	6.196	6.461
Sanaartukkat aningaasaliinerillu	-3	-191	29
<b>Ukiumi angusat</b>	<b>-405</b>	<b>-403</b>	<b>-144</b>
Taarsigassarsisitsinerni nikerarnerit	462	302	248
Suliffeqarfinni aningaasaliinerit	8	30	50
<b>IST-mi angusat</b>	<b>65</b>	<b>-71</b>	<b>154</b>
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsisitsinernit	-214	-7	68
<b>IS-imi angusat</b>	<b>-149</b>	<b>-78</b>	<b>222</b>

- (minus) Naatsorsuutitigut Missingersuutitigullu isertitatut takutinneqarput. Nikingassutini takuneqarsinnaapput missingersuutitut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffilluunniit aningaasartaat.

Nunatta Karsiata aningaasanik tigorianaatai/akiliisinnaassuseqarnerata tamarmiusup 2014-ip naa-nerani 1.186 mio. koruuniupput. Taakkunannga 303,5 mio. koruunit naalagaaffiup 2015-imi januaarimut ataatsimoortumik tapiissutissaanit siumoortumik akiliutaallutik. 2015-imut aningaasanut inatsisip aappassanneerqarnerani IST-mi amigartoorutit 3,5 mio. koruuniusut aamma IS-imi angusatigut amigartoorutit 40,7 mio. koruunit missingersuusiarineqarsimapput. Naatsorsuutigineqassaartaaq 2015-imi Sanaartornermut Iluarsaassinermullu Aningaasaateqarfimmit 200 mio. koruuninik amerlanerusunilluunniit annertussusilinnik tigusisoqassasoq taamalu akiliisinnaassuseqarnerit malunnaatilimmik annikilleriartoqarluni.



Takussutissiami tulliuttumi 2012, 2013 aamma 2014-mi naatsorsuutinit kisitsisit pingaarnit takutinneqarput. Kisitsisitigut takussutissiamiipput aamma 2014-imut aningaasanut missingersuutit (aningaasanut inatsit + ilassutissatut aningaasaliissutit), kiisalu 2014-imut naatsorsuutit aamma 2014-imut missingersuutit nikingassutaat.

<b>Nunatta Karsiani angusat</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2014</b>	<b>2014</b>
<b>Mio. Koruunit</b>			<b>Naatsorsu utit</b>	<b>Missingersu utit</b>	<b>Nikingassut</b>
	<b>Naatsorsuutit</b>	<b>Naatsorsuutit</b>			
Isertitat	-6.526	-6.523	-6.630	-6.856	-226
Ingerlatsinikkut aningaasartuutit	2.742	2.727	2.660	2.718	58
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	879	984	1.008	1.043	35
Tapiissutit	2.001	2.145	2.220	2.236	16
Sanaartorneq	969	597	896	910	14
<b>IST-mi angusat</b>	<b>65</b>	<b>-71</b>	<b>154</b>	<b>51</b>	<b>-103</b>
<b>IS-imi angusat</b>					
<b>149</b>		<b>-78</b>	<b>222</b>	<b>-24</b>	<b>-246</b>

- (minus) Naatsorsuutitigut Missingersuutitigullu isertitatut takutinneqarput. Nikingassutini takuneqarsinnaapput missingersuutinit sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiilluunniit aningaasartaat.

Sanaartornermut iluarsaassinermullu aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamat aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissatut naatsorsuu-siomeqartarput. Sanaartornikkut suliasat ingerlanneqarnerat peqatigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartassapput. 2014-imi sanaartornermut 415 mio. koruunit atomeqarput.

Immikkoortortani tulliuttuni kisitsisit pingaarnit ataasiakkaat nassuiaatigineqarput.



## ISERTITAT

Isertitatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasorta q akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusiorneqassapput.

Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartunit isertitat 226 mio. koruuninik ikinnerupput.

Isertitat Mio. koruunit	2012	2013	2014	2014	2014
	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Missingers uutit	Nikinga ssut
Isumaqatigiissutigalugit isertitat	-3.922	-3.976	-3.967	-3.983	-16
Toqqaannartumik akileraarutit	-1.143	-1.051	-1.027	-1.035	-8
Toqqaannangitsumik akileraarutit, akitsuutit	-860	-824	-936	-1.013	-77
Aningaasaatinit aningaasaliissutigineqartunit ernalersuineq	-321	-406	-390	-451	-61
Nunatta Karsianit taarsigassarsiarititanit naafferarlugit akilersuutit	-210	-208	-252	-270	-18
Isertitat allat	-70	-59	-59	-105	-46
<b>Isertitat katillugit</b>	<b>-6.526</b>	<b>-6.524</b>	<b>-6.630</b>	<b>-6.856</b>	<b>-226</b>

Immikkut ittumik isertitat kisitsisinut taakkununga ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa 60 procentit missaat imaluunniit 3.967 mio. koruunit naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutaaneersuupput, EU-mit isumaqatigiissummeerlutik aamma isumaqatigiissutinit allanit isertitaallutik. Ukiumi 16 mio. koruuninik isertitakinnerusoqarpoq taakkunungalu pingaarnerusumik pissutaavoq EU-mi akilutinit ukiunut kingusinnerusunut kinguartitsineq ilinniagaqarnerup tungaatigut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu.

Toqqaannartumik akileraarutinit 1.027 mio. koruunit isertinneqarput, imaluunniit missingersuusiarsimasunit 8. mio. koruuninik ikinnerusut. Nikinganermut pissutaapput Nunatta Karsiani 35 mio. koruuninik isertitakinneruneq, immikkut nunamut akileraarutinit 35 mio. koruuninik isertitaqarnerusimaneq kiisalu ingerlatseqatigiiffinit akileraarutitigut 8 mio. koruuninik isertitakinnerusimaneq. Nunamut akileraarutitigut ikileriaat pissuteqarpoq annertunerusunik akiligassalinni annaaneqarsinnaasunut immikkoortitsisimanerit aamma akileraarutitigut iluanaarutikinnerunermut, immikkulli nunamut akileraarutitigut qaffariaat patsiseqarpoq Pituffimmi suliniutinit aammalu naatsorsuutigisaminngarnerit ingerlatseqatigiiffinit akileraarutit amerlanerusimanerat.

Akitsuutit imaluunniit toqqaannangitsumik akileraarutininik taaneqartartut 936 mio. koruuninik isertitaqaataapput taakkulu naatsorsuutigineqartunit 77 mio. koruuninik ikinnerullutik. Eqqussuinermit

akitsuutinit isertitakinnerunerit immikkut annertussuseqarput 39 mio. koruuninik nikingassuteqarlutik. Ukioq manna aammaarluni maluginiarneqarpoq imigassanit aalakoornartulinnit kiisalu tupanit nioqqutissanit malunnaatilimmik isertitakinnerunerit. Naatsorsuutigisaminngarnit avaleraasartooriarluni aalisarneq 16 mio. koruuninik ikinnerusunik isertitaqaataavoq, naqissusiinermilli akitsuutit 12, 5 mio. koruuninik nikingallutik, illuutunik aalajangersimasunik annikinnerusunik niuersimanernit pissuteqartumit.

Motoorinut akitsuutit naatsorsuutigisamit 4,9 mio. koruuninut annikinnerupput taamatuttaaq avataasiarluni qalerallinniarluni aalisarnermit iluanaarutit missingersuusiarisimasaningarnit 8,9 mio. koruuninik ikinnerullutik. Nukissiornermut atortunit akitsuutitigut iluanaarutit missingersuusiarineqarsimasuningarnit 6,7 mio. koruuninik annikinnerupput, ilaatigullu patsiseqarluni, Ilulissat eqqaanni erngup nukissiorfimmit nukissiornerup uuliamik atuineq annikinnerulersissimmamagu.

Kinguppannut akitsuutit 145 mio. koruuninik isertitsissutaapput taakkulu naatsorsuutigineqartunit 15 mio. koruuninik amerlanerupput 2013-mullu sanilliukkaanni 42,5 mio. koruuninik amerleriarsimallutik. Kinguppannut akitsuummi apequtaasarpoq kinguppaat agguaqatigiissillugit kiilumut qanoq akeqarnerat. Kiilumut akigissaarnerutillugit, akitsuut taamatulli qaffasinnerusarpoq. Naatsorsuutigisaminngarnit kiilumut akiat qaffasinnerujussuusimavoq.

Aningaasarsiat aningaasartaannit (1. januar 2007-imi atortuulersinneqartoq) tunniunneqartunit 0,9 procentimik suliffeqarnermut akitsuuteqarpoq 74,5 mio. koruuninillu isertitsissutaalluni imaluunniit 2013-iminngarnit 1 mio. koruuninik ikinnerusunik.

Aningaasaatinit aningaasaliissutigineqartunut emialiussat 61 mio. koruuninik ikinnerusunik isertitsissutaapput, taakkulu ingerlatseqatigiiffinnit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit ilaannakuusumilluunniit pigineqartunit iluanaarutit annikilleriarsimanerannit pingaarumik pissuteqarnerupput. Aningaasat taakku takutippaat Royal Greenland-imit 50 mio. koruuninik isertitat 2013-imili isertutut allanneqareernerat, 10 mio. koruunilli oqaatiginnittuullutik Royal Arctic Line A/S-imit iluanaarutitigut akillutit anikinnerusimanerinnik ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaqarniarnikkut inissisimanerup ajorseriarsimanerannit pissuteqartumik. Nukissiorfinnit erniat missingersuusiarineqarsimasuningarnit 12 mio. koruuninik ikinnerupput ilanngaaseereerlunili ernianit isertitat aamma inissianit attartortittakkanit aningaasaatinit iluanaarutit missingersuusiarineqarsimasuningarnit 7 aamma 6,5 mio. koruuninik amerlanerupput.

Nunatta Karsianut taarsigassarsinermit akilersuutit 252 mio. koruuninik annertussuseqarput, taakkulu missingersuusiarisanit 18 mio. koruuninik ikinnerupput.

Akilersuutit boligstøttip tungaaninngarnit, ESU-p tungaaninngaarnit kiisalu Nukissiorfimmiit annikinnerusimapput.

Taaneqartumut kingullermut pissutaavoq Nukissiorfiit taarsigassarsinissamut pisariaqartitsinera missingersuutitut sanilliullugu annikilleriarsimammat. Nukissiorfiit ukiuni kingullerpaani akiliisinaassutsikkut katersaqarsimavoq taakkualu kingunerisimavaat atuisinnaatitaanerup annikitsuaaraannarmik iluaqutigineqarsimammat.

Isertitat allat naatsorsuutigisaminngarnit annikinnerujussuarnik isertitaqaataaffiupput, katillugit 46,3 mio. koruuninik. Taakkunanga illuutunik tunibiaanermut isertitat isertitakinneruningarnit annertu-

nerpaamik aningaasartaqarput. Tamakku saniatigut ilinniagaqarnermi taarsigassarsianit siusinnerusukkut pissarsiasaanit isumakkeerinerit aamma akilersuutinit isertitakinnerusoqarpoq, 2,7 aamma 3,1 mio. koruuninit.

#### INGERLATSINIKKUT ANINGAASARTUUTIT

Suliffeqarfinnut allaffissornermilu immikkoortortanut ilanngaaseereerluni ingerlatsinikkut aningaasartuutit akilerneqarnissaannut ingerlatsinikkut aningaasaliissutit sinaakkutissanut aningaasaliissutitut tunniunneqartarput.

Ingerlatsinikkut aningaasartuutit Mio. koruunit	2012	2013	2014	2014	2014
	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Missingers uutit	Nikinga ssut
Allaffissorneq	573	594	599	622	24
Ilaqutariinnermut tunngasut	173	185	61	61	0
Peqqissuseq	1.203	1.232	1.271	1.272	1
Kultureqarneq, Ilinniartitaaneq, Ilisimatusar- neq Ilageeqarnerlu	596	526	540	556	-6
Suliffeqarfiit namminersortitat	-12	-13	-13	-13	0
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	43	64	60	68	8
Ingerlatsinikkut aningaasartuutit allat	167	139	141	151	9
<b>Aningaasartuutit katillugit</b>	<b>2.743</b>	<b>2.727</b>	<b>2.660</b>	<b>2.718</b>	<b>58</b>

2014-imi allaffissornerup ataatsimut 24 mio. koruunit missingersuusianit ikinnerusut atorpai. Naalakkersuisoqarfiit amerlanersaanni atuinikinnerusoqarsimavoq taamaallaat Aalisarnermut Naalakkersuisoqarfimmi 1 mio. koruuninik atuisoqarnerusimalluni. Nikingassutimut pissutaanerpaavoq immikkoortortaqaqarfimmi isertitakinneruneq aamma eqqartuussisuserisunit ikiorserneqarnermit akiligassat angisuut marluk.

Ilaqutariinnermut immikkoortortaqaqarfiup ukiumut kisitsisit missingersuusiarineqarsimasut 61 mio. koruunit eqqorpai, peqqinnissaqaqarfimmulli immikkoortortami 1 mio. koruuninik atuinikinnerusoqarsimavoq tamakkiisumik missingersuusiarineqarsimasunit 1.272 mio. koruuniusunit.



Peqqinnissaqarfimmit ukiumi aningaasaliissutinit atunngitsuukkanit 23 mio. Koruunit 2015-imut nuunneqarput.

Peqqinnissaqarfimmi kontuni arlalinni nikingasoortoqartarsimavoq, tamarmik namminneq sam-mivimminnut ingerlasimasunik. Peqqinnissakkut immikkoortortaqaqarfinni Nakorsanit sullinneqarner-mi annertuunik atuivallaartoqartarsimavoq, kiisalu qimagussuineranut ataatsimoorussamik aningaa-sartuutini. Paarlattuanik Dronning Ingridip Napparsimmavissuani Nuummi, Misiligutaasumik suliarinninnermi, kiisalu Nunatsinni Peqqissutsikkut Ilinniagaqarnikkut iliutsini malunnaatilinnik atuinikinnerusoqarsimasoq.

Kultureqarnermut, ilinniartitaanermut ilageeqarnermullu tunngatillugu missingersuutigineqartunit aningaasartuutit ataatsimut 15 mio. koruuninik ikinnerusimapput.

GU-atuarfiit kiisalu ilinniartut inaannik allaffissornermi Ataatsimoorussamik kontu-mi immikkoortut malunnaatilinnik atuivallaarfiusimapput, 5,3 mio. koruuninik aamma 1,2 mio. koruuninik. GU-mut nikingassut pissuteqarpoq GU Aasianni ingerlatsinikkut, malunnaatilinnik aningaasartuuteqarfiusi-manera kollegianik nutaanik atuilernermut atatillugu kiisalu aalajangersimasumik sulisutigut sivi-suumik amerlasuunik napparsimasoqarsimanerani. Ilinniartut inaannik allaffissornermi Ataatsi-moorussamik kontu-mut avataani attartornernut annertoorujussuarnik aningaasartuuteqartoqar-simanagera pissuteqarpoq kollegiat initaanni oqummik nassaartoqarnera.

Ilinniartitaanerup tungaani atuinikinneruneq pingaarnerusutigut IKT-miippoq, 1,4 mio. koruunit, tas-sani pingaarnerusumik pissutaapput suliniutit naatsorsuutigisamik akikinnerusumik ingerlanne-qarsimanagerat. Pikkorissartitsivimmi 2,2 mio. koruuninik nikingasoortoqarpoq tassungalu pingaar-nermik pissutaapput piginnaasatigut ineriartortitsinnermut kommuninit plumasooqarsimannginnera. Inersimasunik ilinniartitsinnermi suli qinnuteqaateqartartut amerlassusaat ikiliartorput, tamatumalu kingunerisimavaa 2,3 mio. koruuninik atuinikinnerusimaneq. Naggataatigullu inuussutissarsiutitigut ilinniartit arlallit kiisalu Ilisimatusarfik aamma Isumaginninnermi Perorsaanikkut Seminariami aam-ma Oqaatsinik Pikkorissarfimmi ukioq manna malunnaatilinnik ikinnerusunik atuisooqarsimavoq.

Inuussutissarsiutitigut ilinniartit kiisalu pikkorissartitsivik 2015-imut aningaasaliissutinik atunngi-tsuukkanik ukiumi 13 mio. koruuninik nuussipput.

Inuussutissarsiutitigut ilinniartit atuinikinnerusoqarsimavoq naak periarfissaq atorneqarsima-galuartoq tassalu ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusut akornanni aningaasanik atunngitsuukkanik nuussisinnanissaq. 2014-imi ilageeqarneq 2,6 mio. koruuninik atuinikinnerusimavoq, Atuinikinneruneq pissuteqarpoq pingaarnerusutigut ajoqit ilinniarsimasut akornanni sulinngitsut amerlanerunerat.

Inuussutissarsiornermut, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu katillugit 8,1 mio. koruu-ninik atuinikiffiusimapput. Tamatumunnga pissutaanerpaasoq unaavoq 2013 naatsorsuutini avale-raasartoomiarluni misileraalluni aalisarnermit isertitat eqqortumik piffissalersorneqartarsimanngin-nerat.



## ANINGAASARTUUTIT INATSIITIGUT PISUSSAAFFIUSUT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisussat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tungavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit pisussaaffiusut Mio. Koruunit	inatsisitigut	2012	2013	2014	2014	2014
		Naatsorsu utit	Naatsorsu utit	Naatsorsu utit	Missingersu utit	Nikingas sut
Ilaqutariinnermut tunngasut		626	645	648	665	-17
Ilinniartitaaneq		233	320	342	354	-12
Ineqarnermut tunngasut		2	2	2	2	0
Aningaasartuutit pisussaaffigisat allat	inatsisitigut	18	17	17	22	-5
<b>Inatsisitigut katillugit</b>	<b>pisussaaffigisat</b>	<b>878</b>	<b>984</b>	<b>1.009</b>	<b>1.043</b>	<b>-34</b>

Ilaqutariinnermut tunngassuteqartuni inatsisitigut pisussaaffigalugit tunniunneqartartuni 17 mio. koruunik atuinikinnerusoqarsimavoq. Pingaartumik meeqqanut tapiissutini, qitornartaarluni sulingiffeqarnermi ullormusiatigut, utoqqalinersialinnut kiisalu siusinaartumik soraarnerussutisialinnut pisortanit soraarnerusutisiani atuinikinneruneq pingaarnerpaasimavoq. Atuinikinnerunemut pissutaavoq pineqartuni aningaasartuutit siulittuiffigissallugit ajornakusoortarnerat.

Inunnik isumaginninnermut tunngassuteqartuni inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutit missingersuusiorneqarnerat nalorninartoqartarpoq, tiguisartut sulinikkut isertitaat qanoq annertutigisimansut - tamatumani ilaatigut apeqqutaasarluni inuiaqatigiinni suliffissaqarniarnemilu aningaasarnikkut suliffeqarnikkullu pissutsit.

Taamatutaaq ilinniagaqarnerup tunngaaticut katillugit 12 mio. koruunik atuinikinnerusoqarsimavoq, tassani pingaartumik pissutaapput ilinniagaqarnersiutitigut atuinikinnerusimaneq taannalu pisuteqaqqippoq naatsorsuutigisamit naammassisakittoqarsimaneq. Paarlattuanik annertunerusunik atuisoqarnikuuvoq inuussutissarsiutitigut ilinniartinnut tamanut suliniutit apeqqutaaticut tapiissutitigut taamaallaat Tech College Greenland kisiat pinnagu.

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutini allani tamakkiisumik ikippallaanik atuisoqarsimavoq 5,2 mio. koruuniusunik, taakkunanga 3,9 mio. koruunit pinngorsimallutik taarsigassarsiatigut qulamaveeqqusiissutitigut akiliinermi atuinikinnerusoqarsimaneq nassatarisaanik, 1,5 mio. ko-

ruuninulli pissutaapput kommunit naammaginartumik pilersaarutaasumik piginnaangorsaqqiilluni ingerlatsinerit aallartissimangimmatigit.

## TAPIISSUTIT

Tapiissutit aningaasaliissutit Naalakkersuisunut ilaasorta q akisussaasuusoq inatsisitigut pisuusaaffiunngitsunik aningaasartuuteqarnissaanut piginnaatippaat. Aningaasartuutit tapiissutaasinnaapput, aammali suliffinnut aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutit	2012	2013	2014	2014	2014
Mio. koruunit	<i>NAATSOR SUU-TIT</i>	<i>NAATSORS UUTIT</i>	<i>NAATSOR SUU- TIT</i>	<i>MISSINGERSU UTIT</i>	Nikingass ut
Allaffissorneq	10	16	15	15	0
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu	10	10	10	11	-1
Kulturi ilinniartitaanerlu	294	318	327	316	11
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	167	162	177	193	-16
Kommuninut tapiissutit	1.133	1.146	1.289	1.288	1
Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutit	270	262	267	277	-10
Tapiissutit allat	116	230	135	137	-2
<b>Tapiissutit katillugit</b>	<b>2.001</b>	<b>2.145</b>	<b>2.220</b>	<b>2.237</b>	<b>-17</b>

Tapiissutini ataatsimoortumik 17. mio. koruuninik atuinikinnerusoqarsimavoq ukiup missingersuutaanut sanilliullugit.

Kultureqarnermut ilinniartitaanermullu tunngassuteqartuni 11 mio. koruuninik atuinerusoqarsimavoq, pingaartumik ilinniagaqartut immikkut ikorsiissutinik pisartagaqarsinnaasut amerleriarsimane-rannik pissuteqartumik. Atuinerunermut tassunga pissutaapput assartuinermit akitigut qaffaasoqar-simaneq peqqutinik nuussinermut atatillugu, kiisalu akiliunneqarluni angalanerit amerlanerul-simaneq pineqartumi nalunaarummik nutaamik atuilernermut atatillugu.

Paarlattuanik Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq aamma nunalerineq 16 mio. koruuninik atuinikiffiusimapput. Atuinikinnerunerit pingaarnerpaat tusagassiuutinut tapersiisarnermik aqqis-suussinermiippat 2,5 mio. koruunit, attuumassuteqanngitsumik suliffissuaqarnut annertuunut misissuilluni tapiissutini 1 mio. koruuniullutik aamma aalisarnemi nunalerinermillu

taarsigassarsitsinermi ikinnerusunik katillugit 8,3 mio. koruuninik taarsigassarsitsisoqarsimalluni. Ikinnerusunik taarsigassarsitsineq pissuteqarpoq taarsigassarserusullutik qinnuteqaateqartunit ajornakusoortinneqartarmat pisariaqartinneqartumik namminerisamik aningaasaliissutissanik pissarsiniartameq.

Kommuninut tapiissutini 1 mio. koruuninik nikingassut pissuteqarpoq ukiunut akileraarfiusartunut 2012-2013 naggaserneqarnerinut atatillugu iluarsissuteqarneq.

Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit naatsorsuutigisaminngarnit 10 mio. koruuninik akinnerupput. Tunisassiorfinnut tapiissutit taamaatipput naatsorsuutigisamillu 4,3 mio. koruuninik ikinnerullutik, ilaasunillu angallassinermut tapiissutit 6,1 mio. koruuninik ikinnerupput missingersuusiasimasuninngarnit. Ilaasunik angallassinikkut atuinikinnerunermut pissutaasoq unaasimavoq ukioq 2013-mi Arctic Umiaq Line AVS-imut amigartooruteqarnissamut qularnaveeq-qusiissutip piffissalersorneqarneranut atatillugu aningaasanik amerlasuunik naatsorsuisimaneq.

Tapiissutit allat naatsorsuutigisamit 2 mio. koruuninik ikinnerupput. Tigooraavinnut aamma paasis-sutissanik immikkoortiterinernut tapiissutini atuinikinnerusoqarpoq kiisalu nunani tamalaani suli-niutinut tapiissutini.

#### SANAARTORNEQ

Sanaartugassanut aningaasaliissutit Naalakkersuisunut ilaasorta q akisussaasoq piginnaatinne-qarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsitsi-nermut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinermut allanullu atatillugu aningaasartuu-teqarnissaanut.

2014-imi sanaartukkatigut ingerlatsineq annikitsuaraannaavoq 415 mio. koruuninillu annertus-suseqarluni. Suliniutit killiffiata appassisuuneranut pissutaasoq unaavoq ukiumi suliniutit angisuut amerlasuut naammassineqarnerat ukiup siuliani ingerlanneqarsimasut, taamalu 2010-2013-imi suliniutitigut kisitsisit qaffasissuupput. 2014-imi qinersisoqarnissamik nalunaaruteqarnerup aamma nassataraa suliniutit ilaasat aallartinneqarsinnaannginnerat. 2013-imi kisitsisit amerlaqatiginga-jappaat ukiumi 2007 - 2009-mi suliniutit 700-800 mio. koruunit missaanniittut. Siusinnerusukkut ukiumi 2001-imiit 2006-imut sanaartukkatigut ukiumut ingerlatsineq 500-600 mio. koruuniuvoq, ukiumi 2010-2012-mi suliniutit 900 mio. koruuninik amerlanerupput.

Ilaqtariinnermut peqqissutsimullu tunngasuni 20 mio. koruunit atornerqarput utoqqarnut aamma nuna tamakkerlugu paaqqinnittarfinnut. Ilinniagaqarnerup tungaani 164 mio. koruunit atornerqarput taakkunannga Aasianni atuarfik 62 mio. koruuninik pissarsilluni, 53 mio. koruunit meeqqat atuar-fiinut aamma kollegialiorluni sanaartornermut atornerqarput 42 mio. koruunit. Sinneruttut 7 mio. ko-ruunit oqartussaaffinnut allanut atornerqarput.

Ineqarnerup tungaatigut katillugit 156 mio. koruunit atornerqarput taakkunannga 17 mio. koruunit nunaqarfinni isorliunerusunilu.





Mio. koruunit	<b>NAATSORS UUTIT</b>	<b>NAATSORS UUTIT</b>	<b>NAATSORS UUTIT</b>	<b>MISSINGERS UUTIT</b>	Nikingassut
Ilaqtariinneq peqqinnissarlu	62	56	50	45	7
Kulturi ilinniartitaanerlu	258	162	243	243	0
Pisortanit suliarineqartut il.il.	378	175	186	186	0
Ineqarnermut tunngasut	287	248	365	368	-3
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	-16	-44	51	69	-18
<b>Tapiissutit katillugit</b>	<b>969</b>	<b>597</b>	<b>896</b>	<b>910</b>	<b>-14</b>

Ukiumi Nukissiorfinnut 160 mio. koruuninik taarsigassarsisitsisoqarsimavoq Sikuki Nuuk Harbour A/S-imi piginneqataassutinik 45 mio. koruuninut pisisoqarsimalluni aamma Great Greenland A/S-imi 5 mio. koruuninik.

## NAALAKKERSUISOQARFINNIT NALUNAARUTIT

---

### NAALAKKERSUISUP SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

---

Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannut Naalakkersuisunullu allattoqarfittut suliassat isumagisarai.

Naalakkersuisoqarfik imatut aaqqissuussaavoq:

- Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik
- Naalakkersuisut allattoqarfiat
- Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik
- Qitiusumik aqutsisoqarfimmut allattoqarfik
- Saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap allattoqarfia
- Inatsiseqarnermut Immikkoortortaq
- Tusagassiivik

Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfia Københavnimiittoq nammineerluni nr. 12-imik suliassaqaqarfeqartoq naalakkersuisoqarfimmut aamma ilaavoq. Ukiup ingerlanerani Nunanut Allanut Pisortaqaqarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit immikkoortinneqarpoq.

#### Siunertaq

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata Naalakkersuisut siulittaasuannut Naalakkersuisunullu allattaaneq isumagisarivaa. Tamakkua saniatigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata Qitiusumik Allattoqarfiup iluani suliassaqaqarfiit akimorlugit naalakkersuinikkut aqutsinissaq ataqatigiissaarinissarluk qularnaagassaraa, taakkununga ilanngullugu ineriartortitsinermik suliniutit naalakkersuisoqarfimmut arlalinnut attuumassuteqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Aammattaaq naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfiata Københavnimiittup ataatsimut ingerlanneqaqarnera akissussaaffigaa.

#### Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisut isummernissaannut tungavissiani Naalakkersuisut politikkiat matumani ilanngullugu imarisaasa pitsaassutsimikkut qulakkeerneqarnissaasa ataqatigiissaarnerat Allattoqarfiup qulakkiissavai. Aamma Naalakkersuisut oqaluuserisassanngortitaasa Inatsisartunullu ilaasortat Inatsisartut katersuunneranni aalajangiiffisassattut siunnersuutaasa il. il. ataqatigiissaarneqarnissaat, kiisalu naalakkersuisoqarfiit akimorlugit suliniutit misissugassallu suliarineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfiup ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit pigineqartut Naalakkersuisut politikkiisa piviusunngortinneqarnissaannik suliaqarnissaat nakkutigisaraa.

Qitiusumik aqutsisoqarfimmut allattoqarfiup suliniutit naalakkersuisoqarfimmut arlalinnik peqataaffigineqartut ataqatigiissaassavai.

Saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap allattoqarfia ukiup affaani siullermi pilersinneqarpoq, aamma allattoqarfiup Saammaasseqatigiinnissamut isumalioqatigiissitaq pilersinniarlugu atuutsilerniarlugulu suliaqarsimavoq. 2014 ukiuvoq isumalioqatigiissitamik pilersitsiniarnermi suliaqarfiungaatsiartaq.

Inatsiseqarnermut Immikkoortortaq inatsisitigut apeqqutinut tunngatillugu Naalakkersuisut Siulittaasuannut, Naalakkersuisunut kiisalu naalakkersuisoqarfinnut allanut siunnersuisuuvoq. Aamma Inatsisartut inatsisissaattut kiisalu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutissaattut siunnersuutinik Inatsiseqarnermut Immikkoortortaq inatsisitigut teknikkikkut suliassartaasunik suliaqartarpoq.

Tusagassiivik tassaavoq Namminersorlutik Oqartussat tusagassiisarfia aamma Naalakkersuisunut Qitiusumillu allattoqarfimmut kiffartuussisartaq.

#### **Anguniakkanik naamassinnineq**

Naalakkersuisoqarfiup suliassat ingerlatassallu aningaasanut inatsimmi tunngavilerneqartut isumagisarai.

Aningaasalliissutinut piumasaqaatit tunngavigineqartut pingaarnertigut eqquutinneqartut nalilerneqarpoq.

---

### **NUNANUT ALLANUT PISORTAQARFIK**

Nunanut Allanut Pisortaqarfik nunanut tamalaanut tunngasunut suliassanik aamma Kalaallit Nunaata nunani tamalaani soqutigisaanik isumaginnittartut kiisalu naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nunani tamalaani suliniutaannik ataqatigiissaarisutut atortorissaarusersuisutullu Namminersorlutik Oqartussani qitiusutut oqartussaasuvoq.

Nunanut Allanut Pisortaqarfik imatut aqqissugaavoq:

- Nunanut Allanut Pisortaqarfik
- Bruxellesimi Sinniisoqarfik
- Northern Periphery Programme-mut Kalaallit Nunaata taperssiissutai
- Nunani tamalaani suliniutinut tapiissutit
- Inuit Circumpolar Council
- Washington D.C.-mi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia

#### **Siunertaq**

Suliassaq:



Nunani avannarlerni issittumilu suleqatigiinnermi, tassunga ilanngullugu Issittumi Siunnersuisoqatigiinni kiisalu Naalagaaffiit Peqatigiit suliniutaanni soorlu Inuit Pisinnaatitaaffiit Siunnersuisoqatigiiffimmi kiisalu Naalagaaffiit Peqatigiit Permanente Forumiani Namminersorlutik Oqartussat suleqataapput. Illersornissamut isumannaallisaanermullu naalackersuinikkut ingerlatsinermi apeqqutinut tunngassutilinni Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartuni Namminersorlutik Oqartussat aamma suleqataapput. Siullermik pingaarnerpaamillu USA-mik suleqateqarneq pisarpoq Joint Committee aqutugalugu aamma Permanent Committeemi ukiumoortumik ataatsimiittoqartarnera aqutugalugu. Nunanut Allanut Pisortaqrarfiup aamma Bruxellesimi aamma Washington D.C.-mi sinniisoqarfiit EU-mut, USA-mut Canadamullu tunngatillugit Kalaallit Nunaata soqutigisaanik isumaginnittarput.

Anguniagaq:

Nunat tamat akornanni suliniuteqarnerunissaamik pilersitsinissaq ukkatarineqarpoq.

Nunanut Allanut Pisortaqrarfiup suliaqartarnera pingaaruteqarnerujartorpoq, tassa Kalaallit Nunaata Issittullu nunarsuarmioqatitsinnit sammineqarnera annertusiartuinnarmat. Nunanik pingaarutilinnik killilersugaanngitsumik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarnissamut piareersaanermik isumaqatigiinniarnemillu suliaqarnerup, kiisalu Washington D.C.-mi sinniisoqarfimmik ammaanerup Nunanut Allanut Pisortaqrarfimmi suliassat amerlanerulerseqqissavai.

### **Pingaarnertut suliassat**

Nunanut Allanut Pisortaqrarfiup pingaarnertut suliassarai:

- Namminersorlutik Oqartussat nunanut tamalaanut attaveqarnerinut, tassunga ilanngullugu illugiilluni suleqatigiinnermut attaveqatigiittarnermullu tunngassuteqartunik ataqatigiissaarineq siunnersuinerlu.
- Nunani tamalaani inuit akornanni kattuffinnut tunngatillugu ataqatigiissaarineq siunnersuinerlu.
- Nunanut allanut niuernikkut naalackersuinermi apeqqutinik ataqatigiissaarineq, tassunga ilanngullugu WTO.
- Nunanit allanit tikeraartoqarnemik aqqissuussisarneq.

### **Anguniakkanik naammassinnineq**

Oktober 2014-imi nutaamik qinersinissap nalunaarutigineqarnerata kingorna nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut suliaassat unitsikkallarnejarput. Tamatuma nassataanik Nunanut Allanut Pisortaqaqfiup Japanimi niuernikkut ussassaarinissaraluaq ingerlanneqanngilaq, tassani Kunngissakkut kiisalu Naalakkersuisut marluk Piniarnermik Aalisarnermillu aamma Inuussutissarsiornermik Aatsitassanullu akisussaaffeqartut peqatigalugit Naalakkersuisut Siulittaasuat aqutsisuusussaagaluarpoq.

Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit inassuteqaataat naapertorlugu niuernermi akitsuusersuinermilu suliaqarfiit 2014-imi nukittorsarnejarput.

## ANINGAASAQARNERMUT NUNAMULLU NAMMINERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarneq pillugu pilersaarusiortarneranni kiisalu aningaasaqarnermik aamma aqqissugaanermik ingerlatsinermik nalinginnaasumik nalilersuisarneranni qitiusumik suliaasaqarfiit Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfiup isumagisarai. Taakku saniatigut kommunit aqutsineranni pissutsit nakkutigisarpai. Naalackersuisoqarfiup ataaniittut aqutsisoqarfiit nunamut tamarmut pilersaarusiornerit, akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu suliaassat, IT kisitsisitigullu paasissutissat isumagisarpaat.

Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik 2014-imi imatut aqqissugaavoq:

- Naalackersuisoqarfippiami (AN) immikkoortortaapput Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik, Aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqarfik, Nuna tamakkerlugu Pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqarfik aamma Nunamut Namminermut Immikkoortortaqarfik (kingullertut taaneqartoq ulloq 12. december 2014 oqartussaaffiit allanngortinneqarnerat tikillugu atuuppoq)
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AKA)
- Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik
- Naatsorsueqqissaartarfik
- Asiaq

### Siunertaq

Naalackersuinikkut tamakkiisumik pituttorsimannngitsumillu pingaarnersiulluni tulleriaarisinnaanis-sanut aammalu ataqatigiissunik attanneqarsinnaasunillu aalajangiisarsinnaanissanut ANNN akisussaasuvoq.

ANNN-ip politikikkut kiffartuussineq, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnermik akileraartarnermillu ingerlatsineq, aqqissuusseqqinneq, kommunini nunaqarfinilu aqutsinermi pissutsit kiisalu nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarneq akisussaaffigai.

ASA-p akisussaaffigai nunatta karsiata naatsorsuutai, sulisoqarnermi pissutsit kiffartuussinermilu suliaassat.

AKA akileraarutininik, akitsuutinik akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut akisussaasuvoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup nalunaarusiaa suliaasaqarfik 24-p ataani takuneqarsinnaavoq.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik it pillugu periusissiamik ingerlatsinermut, qitiusumik allattoqarfiup it-kkut ilusiligaaneranut, kiisalu ataatsimoorussamik it pillugu atortorissaarutininik pissarsinermut, ingerlatsinermut, ikorfartuinermit aserfallatsaaliinermullu akisussaasuvoq.

Naatsorsueqqissaartarfiup akisussaaffigaa Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissiinissaq.

Kalaallit Nunaanni avatangiisit pillugit assiliornissaq, nalunaarsuisarnissaq, katersisarnissaq, paasissutissiisarnissaq siunnersuisarnissarluni Asiamit akisussaaffigineqarput.



## **Pingaarnertut suliassat**

Naalackersuisoqarfik:

Ineriartortitsinissat inuussutissarsiutinillu nutaanik ineriartortitsinissanut sinaakkutissat siunissami atugarissaarnissatsinnut qulakkeerisinnaasut naalackersuineramik ingerlataqartunit suliarineqarnissaanut isummernissamat tunngavissiat pitsaasuullutillu sunniutissanik ajutoorfiusinnaasullu pillugit nalilersuineramik imallit qulakkeerlugit suliarineqartarnissaanut Naalackersuisoqarfik qitiulluinnarluni inissisimavoq. Naalackersuisoqarfiup qulakkiissavaa aaqqissuusseqqilluni suliart ingerlalluarnissaat pisortanilu isseqqaarissumik ileqqutoqqallu malillugit ingerlatsiniarnerit unammillertarnissaat, tassunga ilanngullugit susasaqartut suleqatigalugit suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiissutigineqarsinnaasut ataqatigiissarlugillu ineriartortittarnissaat ilanngutassallu tamaasa ilanngullugit aaqqiissuteqarfigisarnissaat.

Namminersorlutik Oqartussani aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnermi qitiusutut suliassanik isumaginnittarpoq.

Aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqaqarfiup isumagisarai Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnerat, tassunga ilanngullugit aningaasaliissuteqartarnermi inatsisinik aaqqissuusseqqineq, aningaasaliissuteqartarnermik nakkutilliineq, aningaasaqarnermik ingerlatsineritut aningaasaqarnermullu politikkeqarnermut atatillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginninniartarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik naalagaaffimmut atassuteqarnerat, aningaaseriveqartitsineritut atatillugu suliassat, taarsigassarsisarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aaqqissuussaanermillu nalinginnaasumik nalilersuisarnerit, akileraartarnermik ingerlatsinerit suliassat aningaasaqarnermikullu aaqqissuusseqqinnerit.

Nuna tamakkerlugu Pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqaqarfik juli 2014-imi naalackersuisoqarfimmut atatinneqalerpoq. Immikkoortortaqaqarfiup isumagisarpai Namminersorlutik Oqartussat pilersaarusiortarnermi nunaminertamillu atuinerit suliassai. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi sammeneqartarput nunaminertamik atuinerit aamma nuna tamakkerlugu nunaminertanik atugassiisarnerup erseqqissuutinneqarnissaa, tassani assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat immikkoortunut pilersaarusiortarnerat kommunit pilersaarutaannut ataqatigiissaarneqassapput. Taakku saniatigut immikkoortortaqaqarfik assiliornissamik aamma nunap sannaa pillugu paasissutissanik inerisaanermik akisussaaffeqarluni assiliortutut oqartussaasuvoq.

Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit:

Aningaasaqarnermik naalackersuinerit ingerlatsinerup arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqarnissaa qulakkeermiarlugu Naalackersuisut Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit pilersippaat. Akit appasissusiisa/qaffasissusiisa ineriartornerat aningaasaqarnermikullu politikip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliliiffigissavaat taamatullu aamma atugarissaarnikkut sullississutinut aningaasalersuineq naliliiffigissallugu. Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaamertik kaammattuutitillu pillugit ukiumoortumik nalunaarusiortarput Naalackersuisuniillu qinnuigineqarnermikullu aningaasaqarnermut pingaarutillit pillugit siunnersuisinnaallutik. Aningaasaqarnermik pillugu Siunnersuisoqatigiit inunnik arfinilinnik ilaasortalimmik ukiumut pingasunut siulittaasoqarfeqassaaq Naalackersuisunit toqqarneqartunik. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nunatsinni soqutigisaqatigiit kattuffianneersunik, Naalackersuisut allattoqarfianneersunik aamma ilisimatusarfinneersunik ilaasortaataqarput. Siunnersuisoqatigiinnut allattaaneq ilaatigut Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit ilaatigullu Nationalbankenimit isumagineqartarpoq.

**Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik:**

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik qitiusumik allattoqarfiup IT-vinut tamarmiusunut akisussaasuvoq. Aamma Kalaallit Nunaanni pisortat digitalimik atuisunngornissaat Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfiup sulissutigaa, taamalu pisortat suliaqarfiinik nukittorsaaqataavoq pisariillissaaqataallunilu.

Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik aalajangersimasumik najoqqutarisassanik, periusissanik atortussanillu ineriartortitsisuvoq, aamma suliniutinik aqutsisuusunut ilitsersuisoqarnissamut aqqissuussinernik, kiisalu digitalinngorsaanneri pisariillisaanermilu pikkorissarnissamik ilinniartitsinissamillu neqerooruteqartarluni. Aqutsisoqarfiup akisussaaffigai Naalakkersuisut Nuna tamakkerlugu Digitaliseeriinermut Periusissiaata aamma aqqissuussaankkut digitalinngortitsinissamik suliniutaasa arlallit ineriartortinneqarnissaat atuutsinneqalernissaallu, assersuutigalugit Digitalikkut Attaveqaqatigiittarneq, Tunngaviusumik qarasaasiatigut atortoq, ERP (aningaasaqarnermut aqutsinermilu paasissutissiisarnermut atortorissaarut nutaaq), ESDH (Elektronikkikkut Sulianik Allagaatinillu passussineq) kiisalu peqqinnissaqarfimmi, pisortat aqutsineranni ilinniartitaanermi il. il. ataatsimut videokkut attaveqaasersuutinullu attaveqaatit. Tamakkua saniatigut sulissutigineqarput inatsisit inuit pillugit paasissutissanik illersuisussat kiisalu IT-nik isumannaallisaanermut tunngasut.

**Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik:**

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutinik akitsuutinillu akiliitsiniartarnermik suliaqarpoq. Akileraarusiinermut akitsuusiinermullu suliassaqaqarfimmut ilaapput akileraarutinut A-nut aamma B-nut akileeqqusisarneq akileraarusiisarnertu, siumoorutit, nalunaarsuineq, inunnik ingerlatseqatigiiffinnillu akileraarusiineq kukkuneruiernerlu, akitsuutinik akileeqqusisarneq nakkutilliinerlu, soorlu aqutsisoqarfiup nakkutigisarigai nioqqutissanik eqqussuineq, taakkununga ilanngullugit ikiaroomartunik nakkutilliineq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup (Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiortunik Nalunaarsuiffik)-mi suliffeqarfiit nalunaarsomeqarnissaat aserfallatsaalineqarnissaallu isumagisarpai.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik Namminersortutik Oqartussat, kommunit, Inip, Nukissiorfiit il. il. akiligassaataanik kiisalu nunanut avannarlernut akiligassanik akiliitsiniartarpoq.

**Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik - ASA:**

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik sullissinermik suliassanik Namminersortutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinermut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinermut ineriartortitsinermullu akisussaasuvoq. Suliassat qitiusumik isumagineqarnissaannik siunertaqarneq suliarnik ilisimannippalaartumik ingerlatsinissamut tapertaavoq suliassallu pitsaanerpaamik akikinnerpaamillu naammassineqarnissaat qularnaarlugu. Suliassat pingaarnert isumagineqartussat tassaapput Nunatta Karsiata naatsorsuutai, sulisunik ataatsimut aqutsineq kiffartuussinerillu allat.

**Naatsorsueqqissaartarfik:**

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik naatsorsueqqissaarnernut qitiusumik oqartussaasuvoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuiaqatigiit tungaasigut ineriartornerup, politikikkut allaffissomikkullu aalajangiinerit kiisalu pilersaarusiomerit misissoqqissaarnissaannut paasissutissatigut tunngavigineqartut qulakkeerneqarnissaat anguniagaraa. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut



akisussaaffigineqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu tallimanik ilaasortaqrput inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik. Naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsit naaportorlugu Siulersuisut suliatik pillugit ukiumut ataasiarlutik Naalackersuisunut nalunaarusiortassapput. Nalunaarusiaq Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Asiaq:

Naalackersuisoqarfimmi Nuna tamakkerlugu Pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqrput – Naalackersuisut sinnerlugit – suliffeqarfik namminersortitaq Asiaq, Misissueqqissaarnerit naalackersuinikkut akisussaaffigaa. Kalaallit inuiaqatigiit soqutigisaannut ineriartornerannullu atatillugu avatangiisit pillugit assiliornissaq, nalunaarsuisarnissaq, katersisarnissaq, paasissutissiarnissaq siunnersuisarnissarlugu Asiamit akisussaaffigineqarput, tak. Misissueqqaarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 18, 28. oktober 1993-imeersoq. Asiaq "Asiaq Greenland Survey"-tut nunami maani nunanilu allani nittarsanneqartarpoq. Asiaq nammineerluni ukiumut nalunaarusiaminik naatsorsuusiaminillu saqqummiisarpoq.

### Anguniakkanik naammassinnineq

2014-imi naalackersuisoqarfiup taassumalu ataani aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassineqarnissaat ukkatarat. Anguniakkat taakkua naalackersuisoqarfimmut ASA-mut aamma Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfimmut tunngasut ataani allattorsimapput.

Naalackersuisoqarfik:

- Missingersuutininik ataqatigiissaarineq, tassunga ilanngullugit AIS 2015 aamma ilassutitut aningaasaliissutissat ingerlaavartumik suliarisarnissaat.
- Nalunaarusiorneq nalunaarusiamulluunniit ilassuteqarneq, taakkununga ilanngullugit 2014-imut Aningaasaqarnermik ingerlatsineq pillugu nalunaarusiorneq kiisalu PEFA-mik nalunaarusiaq aamma Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat
- Nutaamik missingersuutitigut suleqatigiinnissamik kommuninut isumaqatigiissusiorneq aamma ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginninniarneq (ukiumoortumik)
- EU-mik suleqateqarneq, tassunga ilanngullugit suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarnissaq pillugu isumaqatiginninniarnermut peqataaneq, tassa aalisarneq pillugu isumaqatiginninniarnit kiisalu EU-mik isumaqatigiissummut atatillugu aningaasaqarneq pillugu nalunaarusiortarnerit ineriartortinneqarnissaat (tamanna ingerlaavarpoq)
- Aatsitassarsiorfiit IBA-mik isumaqatigiissuteqarfiginarlugit isumaqatiginninniarnermut peqataaneq
- Inatsimmik attassinnarnissamillu inerisaaneq aamma aaqqiissusseqqinnermik ataqatigiissaarineq, taakkununga ilanngullugu suliffeqarnermi soraarnerussutisassaqaartitsisarneq pillugu isumasioqatigiinneq.
- Nunap sannaq pillugu paasissutissat qitiutillugit Koreap Kujalliup, Danmarkip Kalaallillu Nunaata Three Party Seminareqarnerat
- Ukiunut qulinut sanaartomissamut pilersaarutit ataqatigiissaarnerat inerisameqarnerallu
- Kalaallit Nunaanni nunap sananeqaatai pillugit paasissutissiarnermik suliniut - Nunap sananeqaatai pillugit paasissutissiarnermi unammilligassanik ilippanaatinillu qulaajaaneq - kiisalu Kalaallit Nunaanni nunap ilusianik takutitsisumik nutaamik nunap assiliornissamik inerisaaneq.



- Namminersorlutik Oqartussat 2015-imut soqutigisaat eqqarsaatigalugit paasissutissanik nutaanik, nutartikkanik katersineq ataqaqtiissaarinerlu
- Kommuninik suleqateqarneq, tassunga ilanngullugit Qeqqata Kommuninik suleqateqalugu peqqussutit, pinngitsaaliissummik akiligassiissutit il. il. atuutsinneqarneranni ingerlatseriaasissaq pillugu Iltisarsuut, Sisimiunit imeqarfimmik innarlitsaaliinermut killeqarfimmik atuutsitsilerneq kiisalu kommunit pilersaarutaat digitaliusut nutaat, illuutit illoqarfiullu immikkoortortaani eriagisassat aamma ingerlatseriaatsinik pilersaarusiortarnermillu inatsisip allannguutai pilugit kommuninik oqaloqateqarneq
- Aaqqissuussaassutsimik aaqqissuusseqqinnerup nalilersornissaa aamma kommuninut tunngatillugu nalimmasaasarnissap nutaap suliarineranut peqataaneq
- Kommuninut nakkutilliartortarneq kiisalu kommuninik nakkutilliisarneq nutarterlugu allaffissornikkut suliassat aallaartinneqareersut
- 2014-imi Kommuneqarfik Sermersooq aamma Kommune Kujalleq sukannersumik nakkutigineqarput, tassanilu kommunit aningaasaqarnikkut inissisimanerisa tamakkiisumik takuneqarsinnaanissaat qulakkeerniarlugu isumalluutit annertuut atornerqarput
- November 2014-imi Inatsisartunut qinersinermi qinersinermik isumaginninneq aamma qinersinermut ataatsimiititaliamut allattaaneq
- Naalakkersuinikkut ataqaqtiissaarisoaqatigiinnut allattaaneq

#### ASA:

- Pisiortortanermut allaffiup assigiimmik ingerlatsinissaq aamma annertunerusumik unammillernernik kinguatitsisarnissaq qitiutippai. Pisiortortarneq Namminersorlutik Oqartussat EU-mik suleqateqarnissamik isumaqatigiissutaanni pingaarutilittut suliaqarfiuvoq, 2014-imilu suliarineqartut pingaarnerit ilagisimavaat iliuusissatut pilersaarusiorneq, 2015-imit siumullu atuutsinneqalertussa
- Angalanissamut inniminniisarnermi annertuumik suliarinnittussarsiuussisoqarsimavoq; suliarinnittussarsiuussinermut tassungaannaq tunngatillugu ukiumut 8 mio. koruunit missaannit sipaarutigineqartassasut naatsorsuutigineqarpoq
- Utaqqiisaasumik inissiisarneq inissiigallartarnerlu ASA-p INI-mit tiguaa, pitsanngorsaanissarlu aamma pisariillisaanissaq tassani qitiutinneqarsimavoq. Attartortut amerlassusaat 70-iniit 37-nut ikileriarsimapput, inillu atornerqartut 32 %-iniit 54 %-inut qaffassimallutik
- Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfiup suliffeqarfiit tamarmik Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittut naatsorsuusiortarnerat 2014-imi tiguaa
- Akiligassanik isumaginninnissat il. il. qarasaasiatigut isumagineqartarnissaannik (IRIS) qitiusumik ilinniartinnut tamanut atuutsitsilerneq isumagineqarpoq, taakkunungali tunngatillugu naatsorsuuserisarnep tiguneqarnissaa suli naammassineqanngilaq
- Sulineri ingerlatseriaatsit arlallit digitalikkut ingerlanneqartarnissaannik anguniagaq IRIS-imi atortut arlallit atuutsineqalernerisigut 2014-imi anguneqarput
- Nutserinermi atortorissaarup kalaallitsuumit danskisuumut nutserinermik ikorfartuisup atornerqarlernerata naammassisaqarsinnaassuseq pitsaanerulersippaa. Naammassiat pappiaraq A4 ulikkaarlugu nutserisimanertut naatsorsorneqartarput. 2013-imi quppernerit 8.547-t nutserisoqarfimmi nutserneqarput, taakku 2014-imi 11.045-nut amerleriarput
- Siunnerfeqartumik piginnaasanik qaffassaaneq
- Qitiusumik allattoqarfimmi pisortat piginnaasaannik ineriartortitsineq

#### Digitalimik Sullissinermut Aqutsisoqarfik:

- Atortorissaarutininik nutaanik atuutilersitsineq, taakkununga ilanngullugit F2 (Namminersorlutik Oqartussani ESDH nutaaq), Pisortat ataatsimoorlutik suliniutissanik ilusiliisarnerat, Suliniutinut Suliassaqaqarfinnullu tunngatillugit atortorissaarummut atortoq Suliniutip ingerlanneqarnera (ProjectFlow), attaveqaqatigiittarnermut atortup Lync-ip atuutilersinneqarnera kiisalu aningaasaqarnikkut aqutsinissamut atortorissaarummik nutaamik, AX2012, pissarsinissaq
- It-mut tunngatillugu atortorissaarummik piginnittuunerup isumaqatigiissutinillu aqutsinissap atuutsinneqalernissaat
- Digitalikkut Attaveqaqatigiittarneq (NemPost) piviusunngortillugu
- Tunngaviusumik kisitsisitigut paasissutissanik nutarterineq
- Inummut paasissutissat pillugit inatsisissap nutaap piareersarneqarnera
- It-ikkut isumannaallisaanerup pitsanngorsaaffigineqarnera
- Sulinermi ingerlatseriaasissamut pisariillisaanissamullu tunngavissat atuutsinneqalerneru, taakkununga ilanngullugu pikkorissaaneq
- Enterprise Arkitekturip (EA) atuutilersinnissaa

## ILAQUTARIINNERMUT INATSIINILLU ATUUTSITSINERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

---

Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiup Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut tunngatillugit suliassat isumagisarpai.

### **Siunertaq**

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersoq naapertorlugu Ilaqutariinnermut suliaqarfiup kalaallit isumaginnittoqarfiat aaqqissuullugulu aqutaraa.

### **Pingaarnertut suliassat**

Ilaqutareeqarnerup tungaatigut suliassat makku naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarput: Isumaginninnermut inatsisit, isumaginninnikkut tunniussassat inunnillu isumaginninneq, ilaatigut nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit innarluutilinnullu angerlarsimaffiit, kommuninit ataasiakkaanit siunnersuutigineqartut naapertorlugit isumaginninnikkut suliffeqarfiit annertusarneri, inuttut ajornartorsiutit pinaveersaartinneri suliarineqartamerilu, kommunit ingerlatsinerisa inatsisitigut nakkutigineqarneri, isumaginninnermi inatsisinik aqutsineq, isumaginninnikkut paaqqinnittarfinnik inatsisitigut nakkutilliineq, siunnersuisarneq ilitsersuisarnerlu kiisalu kommuninut, paaqqinnittarfinnut il. il. pikkorissartitsisarneq. Naalakkersuisoqarfittaaq Pituffimmut isumaginnittoqarfittut ingerlatsivoq.

Naalakkersuisoqarfik meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik qulingiluanik innarluutilinnullu paaqqinniffinnik arfineq marlunnik immikkoortortalinnik ingerlataqarpoq. Immikkoortortat meeqqanik inuusuttunullu paaqqinniffinnut innarluutilinnullu paaqqinniffinnut atatillugu ingerlanneqarput.

Naalakkersuisoqarfiup ingerlatarei Katsorsaavik – Saaffik – meeqqanut inuusuttunullu kiisalu inersimasunut kinguaassiuutitigut innarlerneqarsimasunut katsorsaasarfik aamma Innarluuteqarneq pillugu Iisimasaqarfik Siunnersuisarfillu - IPIS.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sammisaqarfik politikkimut attuumassuteqanngitsoq pillugu naalakkersuinikkut suliassat Naalakkersuisoqarfiup isumagisarpai.

### **Anguniakkanik naammassinninneq**

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit:

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit kommunillu akiliuteqartarnissamik isumaqatigiissutaanni akigititassaq 2014-ip aallartinneranit 50 %-init 100 %-inut allanngortinneqarpoq, paaqqittarfiit taamaalillutik nutaanik arlalinnik unammilligassaqalerput. Immikkut ittumik paaqqinnittarfik Uulineq Nuummiittoq (autismemik nappaatilinnut) inuusuttunut inersimasunullu inuiaqatigiinnut akuliukkiartaartitsivinnik inuusuttunut inersimasunullu marlunnik immikkoortortaqaqarfeqalerpoq.

Paaqqinnittarfik isumannaallisagaq Sisimiuniittoq "Isikkivik" upernaag pisortatigoortumik ammarneqarpoq.

Meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfik Aja Nuummiittoq marlunnik inissalimmik inuiaqatigiinnut akuliukkiartaartitsivimmik pilersitsivoq.



Nuna tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivik:

Sisimiuni innarluutilinnut sullissiviup/sungiusartarfiup pilersinneqarnissaanut 2014-2017-imut aningaasaanut inatsimmi immikkoortitsisoqarpoq. Nuna tamakkerlugu innarluutilinnut sullissivissaq sungiusartarfeqartussa q kiisalu ilisimasaqarfiullunilu siunnersuisarfissaq, maanna IPIS-imi inissisimasoq, pilersinniarlugu januar 2014-imi suliniuteqarneq aallartinneqarpoq. Aqutsisoqatigiit suleqatigiissitalu sullissivimmik inerisaasussat pilersinneqarput, tassunga atatillugu Danmarkimut Estlandimullu paasisassarsiorluni angalasoqarpoq. Taamatutaaq kommunit soqutigisaqatigiillu soqutigisalinnut isumasioqatigiissitsisoqarluni.

Angalasartut:

Angalasartut september 2013-imi aallartinneqarmata tarnip pissusiinik ilisimasorta at illoqarfinnut ukununga tikereerput Uummannaq, Aasiaat, Paamiut, Maniitsoq, Sisimiut, taakkunanilu inersimasut meeraanermi kinguaassiuutitigut innarlemeqarsimanermi kingunerlutsitsisut katsorsarlugit. Katsorsaanissamik neqeroorutit najukkani ornigarluarneqarput, innuttaasut amerlasuut taamatut kingunerlutsitsinermi katsorsarneqarnissaq anguniarlugu saaffiginnittarput. Taamaalilluni nalilerneqarpoq, innuttaasunit saaffiginnissuterpasuit nassataannik suliniut ingerlatiinnarneqassasoq aamma katsorsaanissamik neqeroorut nunami illoqarfinnut sinneruttunut siammarterneqassasoq. Katsorsaanissamik neqeroorut saqqummiunneqareerpoq, januar 2015-imi Qaqortumi katsorsaaneq aallartinneqarluni. Taamatutaaq Nuummi 2015-ip aallartinnerani Tasiilamilu august 2015-imi neqeroorutit aallartinneqarnissaq pilersaarutaalluni. Naalackersuisoqarfiup angalasartunut ilanngullugu avataanit tarnip pissusiinik ilisimasallit suleqatigilerpai.

Ilaqutariinnut sullissiveqarneq:

2014-ip ingerlanerani kommunini ilaqutariinnut sullissiviit arlallit pilersinneqarput. Nuna tamakkerlugu maanna illoqarfiit marluinnaat, Uummannaq aamma Ittoqqortoormiit, ilaqutariinnut sullissiveqanngillat. Ilaqutariit sullinneqarnerat pitsanngorsaaffiginiarlugu ilaqutariinnut sullissivinni sulisut aningaasarsiassaannut Naalackersuisoqarfik 50 %-inik tapiissuteqartarpoq. Ilaqutariinnut sullissivinni kiffartuussisarmerit illoqarfinni ataasiakkaani ajornartorsiutaasartunut naleqqussarneqartarput. Tassaasinnaapput angerlarsimaffimmik ikorfartuilluni ilaqutariinnik katsorsanerit, meeqqat perorsarneqarnerat pillugu siunnersuineq ilitsersuinerlu, meeqqanik kinguaassiuutitigut innarlemeqarsimasunik katsorsanerit, inuusuttut pinerluttartut il. il. immikkut suliniuteqarfigineqarneri.

Persuttaasarneq akiorniarlugu periusissiaq iliussissatullu pilersaarut 2014-2017:

Naalackersuisut 'Persuttaasarneq akiorniarlugu periusissiaq iliussissatullu pilersaarut 2014-2017'-imut tunngatillugu suliniutit pilersaarutillu arlallit 2014-imi naammassivaat, taakkununga ilanngullugu Qeqertarsuarmi nuna tamakkerlugu qimarnguik, Illernit, arnanut persuttarneqarsimasunut taakkulu meeraanut neqeroorut pilersinneqarpoq. Aamma suliniutit angisuut pingasut suliamik ilisimasalinnut inuusuttunullu (aapparissamik persuttaasarneq) sammitinneqartut naammassineqarput, soorlu qimarnguinni annertuumik inerisaalluni piginnaanngorsaallunilu suliaqartoqartoq.

Innarluutilinnik suliaqarfimmik sukannersumik nakkutiginninneq:

Innarluutilinnik isumaginninnerup kommuninut nuunneqarneranut atatillugu KANUKOKA-p Namminersorlutillu Oqartussat isumaqatigiissutaanni aalajangersarneqarpoq, Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik pisussaaffilerneqassasoq 2014-imi innarluutilinnik suliaqarfinnut sukannersumik nakkutiginninissamut, ilaatigut inatsit inatsimillu siunertarineqartut naapertorlugit kommunit suliassaminnik naammassinnissimansut nalilersorneqarnissaa siunertaralugu innarluutilinnik isumaginninnerup nuunneqarneranik nalilersuinissamut. Nuussinerup nalilersorneqarneranut atatillugu nuussinermi siunertarineqartut sulinermi piviusunngortinneqarsimansut aamma nalilersorneqassapput.

Sukannersunik nakkutiginninneq 2014-imi naammassineqarpoq, aamma nalilersuinermik nalunaarusiaq 2015-ip aallartinnerani naammassineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

**Inatsisinik atuutsitsineq:**

Naalakkersuisoqarfiup Inatsisinik atuutsitsinnermut tunngassuteqartut iluini suliaqarnini 2014-imi annertusarpaa. Suliaqarfik immikkut pingaartinneqarluni salliutinneqarpoq, aamma Inatsisinik atuutsitsinnermut tunngasut iluini soqutigisallit akomanni qanimut attaveqatigiittoqartarnissaa sulissutigalugu aallartittoqarpoq. Politiini, Eqqartuussivinni, Pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfimmi kiisalu Justitsministeriaqarfimmi il. il. pisortat pitsaanerusumik oqaloqatigiittarnissaat ataqatigiissaarisarnissallu atuutsinneqalerpoq. Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitami, EKLOV/2014-imi, Justitsministeriaqarfimmi ataqatigiissaaraluni nalilersuillunilu ataatsimiinnernut kiisalu najukkani oqartussaasut akornini ataatsimiinnerni Naalakkersuisoqarfik peqataasarpoq.

**Innarluutilinnik suliaqarfiup iluani suleqatigiinneq:**

Naalakkersuisoqarfiup innarluutilinnik suliaqarfimmi kattuffiit, pingaartumik Inooqat qanimut suleqatigilerpai. Inooqat peqatigalugu Naalakkersuisoqarfik meeqqat inuusuttullu ineriartormikkut kinguarsimasut qitiutillugit ulloq 26. marts isumasioqatigiissitsivoq.

## PEQQISSUTSIMUT ATTAVEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmik aaqqissuussisuullunilu aqutsisuuvoq. Peqqinnissaqarfiup iluani naalakkersuinikkut suliassat kiisalu Nordisk Ministerrádimut attaveqarneq Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai.

Naalakkersuisoqarfiup ataani Peqqissutsimut Pitsaaliuinnermullu Aqutsisoqarfik peqqinnissaqarfimmut tamarmiusumut aqutsisuuvoq.

### **Siunertaq**

Peqqissuulluarnerup inuiaqatigiinni aningaasaqarneq pitsaanerulersissavaa, tassa innuttaasut peqqissut naammassisaqarnerusinnaagamik, taamalu inuiaqatigiinnut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut ineriartortinneqarnerannut tunniussaqaarnissamut pitsaanerusumik periarfissaqartarlutik.

Attaveqaateqarnerup peqataaffigissavaa inuit sulisinnaasut tamarmik sutigut tamatigut imminnut pilersorsinnaanerannut imaluunniit pilersorsinnaangornissaannut aamma imminnut napatissinnaanissaannut pitsaasunik atugassaqaartinneqarnissaat.



Nuna tamakkerlugu peqqissutsimut Periusissiami peqqinnissaqarfimmi tamarmiusumi aallaavigalugu suliaqarfiusumi takorluugaavoq innuttaasoq – peqqinnissaqarfimmi siunissamut isumannaarneqarsimasumi qitiutinneqassasoq.

Kalaallit Nunaanni attaveqarnermut tunngatillugu anguniagaavoq, nunami tamarmi innuttaasut pilersorneqarnissaannut angallanneqarnissaannullu ataqatigiissumik attaveqaateqarnissap qulakkeerneqarnissaa.

### **Pingaarnertut suliassat**

Peqqissutsimut Pitsaaliuinernullu Aqutsisoqarfik peqqinnissaqarfiup, kigutigissaaneq ilanngullugu ingerlanneqarnissaa akisussaaffigaa. Peqqinnissaqarfiup pingaarnertut suliassara innuttaasut peqqissuunissaasa qulamaarneqarnissaa, ilaatigut misissuinerit katsorsaanerillu aqutugalugit ilaatigullu pitsaaliuineq aqutugalugu.

Attaveqaateqarnermut tunngatillugu pingaarnertut suliassaapput, assartuinermi, imarsionermi, silaannakkut angallanermi, pilersuinermi, telekkut attaveqaateqarnermi umiarsualiveqarnermilu siunissami ingerlatassat aningaasaliissutaasussallu pingaarnersiorneqarneranni naalackersuinikkut allaffissornikkullu ingerlatsinissap qulakkeerneqarnissaa.

### **Anguniakkanik naammassinnineq**

Peqqinnissaqarfiup tamarmiusup 2014-imi anguniakkanik naammassinninnera ataatsimut isigalugu assut naammagisimaarnarpoq, tassa peqqinnissatigut aningaasaqarnikkullu anguniakkat naammassineqaramik.

Telemedicinip atuinerup annertusarneqamera:

Anguniagaq naammassineqarpoq, tassa telemedicinimik atuisut amerliartorput aamma 2014-imi immikkut ilisimasallit amerlanerit sineriammi angalaneranni telemedicin inuillu najomeqarnerat akuleriissillugit sulisoqarpoq. Aamma ukioq manna tarnimikkut nappaatillit pillugit telemedicinimik suliniuteqarnermut peqataanissaq pillugu EU isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq. Suliniut ukiuni pingasuni ingerlanneqassaaq.

Peqqinnissaqarfimmik digitaliseeriineq:

Anguniagaq naammassineqarpoq, tassa Elektronikkimik Napparsimasunik Nalunaarsuiffik napparsimasooq nunami sumiluunniit najugaqaraluarluni saaffiginnippat takuneqarsinnaasoq Dronning Ingridip Napparsimmavissuani takuneqarsinnaanngorlugu 2014-imi atuutsinneqalermat. EPJ-ip Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinni 2015-imi aamma 2016-imi atuutsinneqalernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Kommunit suleqatigalugit siusissumik suliniuteqartarnerup pitsanngorsaaffiginera:

2014-imi meeqqat inuusuttullu meeqqat tarnikkut pissusaannik ilisimasalinnit aamma Siusissumik Suliniuteqarnermi sulisunit annertuumik ukkatarineqarput. Pingaartumik Avannaani Sermersuumilu illoqarfinni ilinniartitsinerit arlallit ataatsimeeqateqarnermik ilallugit ingerlanneqarsimapput.

Siusissumik suliniuteqartut klassini 15-imi katillugit 244-nik atuortoqartuni Inuusaq atorlugu suliniuteqarnermik naammassivaat. Naartusut 239-t "meeqqamut piareerneq" pillugu ilinniartinneqarsimapput.

Aamma Siusissumik suliniuteqartut Nuummi inuit atornerluisuusut 105-it katsorsarsimavaat najukkanilu atornerluisut 24-t katsorsarsimallugit.

Suliaritinnissamut utaqqisunik ikilisaaneq:

Seeqqumikkut siffissamikkullu suliaritinnissamut utaqqisut eqqaassanngikkaanni utaqqisunik ikilisaaneq sutigut tamatigut pilersaarutaasutut ingerlasimavoq. Tamatuma nassataanik napparsimasut 20-t pilersaarutaasumik suliaritikkiartorlugit ukiup naanerani Danmarkiliartinneqarput. DIN-imi pilattaanissat naammassineqarsinnaasimannngillat, tamanna napparsimmavimmut unitsinneqartartut amerliartornerisa taamalu pilattaaviup tatineqarnerata kingunerannik pissuteqarpoq. Aamma peqqinnissaqarfimmi atorfiit pingaarutilit inuttaqarsimannngillat, tamatumattaq utaqqisunik ikilisaaneq sunnuteqarfigisimavaa.

Peqqinnissaqarfimmik kigutigissaanermillu inerisaaneq:

Kræftimut pilersaarutip atuutsinneqaleraneranut atatillugu 2014-imi mammograf pissarsiarineqarpoq, soorlu peqqinnissatigut nalunaarsuisarnermik, kisitsisitigut paasisutissiisarnermik il. il. suliaqartusaaq AC fuldmægtigi atorfinitsinneqartoq, taassuma siunissami peqqinnissaqarfiup ineriartortinneqarnissaanut tunngavissiiinissaaq peqataaffigissavaa.

Kigutileriffinni kigutit nakorsaat arlallit aalajangersimasumik atorfinitsinneqarput, missingersuutit malinneqarput aamma atortorissaarutit nutaat pingaartumik nunaqarfinni atugassat pisiarineqarput.

Aningaasaqarnermik aqutsineq:

Anguniagaq naammassineqarpoq. 2014 ukiuuvooq aningaasaqarnermik aqutsineramik aamma suleriaatsinik pitsanngorsaanermik annertuumik ukkataqarfiusoq.

Taamaattoq aningaasaqarneq sulisussarsiomeri unammillertartunit sunnerneqarpoq, tamatumalu nassataanik sulilersartut suliuunaartartullu ikileriarlutik, nunani allani timimikkut tarnimikkullu napparsimasut suliaritittarnerannut aningaasartuutaasartut ikileriarujussuarput. Ilaatigut timimikkut nappaatillit nunani allani katsorsarneqartarnerat napparsimasut ulloq unnuarlu nakkutigineqartariaqartut ikileriarnerannik sunnigaavoq, kiisalu napparsimasut akisunerpaat qulit aatsaat taama appasitsigisumik aningaasartuutigineqarlutik. Ukiup siuliani 16 mio. koruunit missaannut sanilliullugu 8 mio. koruuniinnarnik aningaasartuutaapput. Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu nappaatit qanoq ituunissaat siumut ilisimaneqareersinnaanngimmat, aamma nappaatit malitsigisaannik aningaasartuutissat taamatut ilisimaneqareersinnaanngimmata. Timimikkut nappaatillit nunani allani katsorsarneqartarnerat 2014-imi nalinginnaasuunngilluinnarpoq, aamma siunissami taamatut atuisarnissaaq piviusorsioruunngitsutut isigineqarpoq.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuata aningaasaqarnera napparsimasut amerlanerulerannik sunnigaavoq. 2014-imi ukiup siulianut sanilliullugu napparsimasut 400-t missaannik amerlanerusut sineriammit DIN-imut unitsinneqarput. Tamatumattaq malitsigisaannik napparsimasunik angallassinermut aningaasartuutaasartut amerleriarput. Sulisussarsiomeri unammillikkat malitsigisaannik paarlattaasartunut aningaasartuutit 10 mio. koruunit missaannik amerleriarput.

Peqqinnissaqarfiup ingerlanneqarneranik pisariillisaaneq:

Peqqinnissaqarfimmik aqutsisoqarfiup pilersuisut innuttaasunik peqqinnissaqarfimmut attuumassuteqartunik peqqinnissaqarfimillu ulluinnarni kiffartuussinermut pingaarutilimmik sunnuteqarsimasut arlalinnik nutaanik 2014-imi isumaqatigiissuteqarfigai.

Attaveqarnermut tunngasut:



Attaveqarnermut tunngasutigut anguniakkanik naammassinninniarneq 2014-imi piviusorsioortuusimavoq, anguniakkallu tamangajalluinnarmik naammassineqarlutik. Naammassineqanngitsutuaavoq ilaasunik angallassinermi nutaamik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarnissaq, tamanna qinersinissamik nalunaaruteqarneq sioqqullugu naalakkersuinikkut akuersissutigineqarnissaa angumerineqanngitsoormat.

Imaatigut angallannermi annertunerusumik isumannaallisaaneq:

Imaatigut angallannermi isumannaallisaanerunissamik suliaqarneq ingerlaavartumik ingerlanneqarpoq. Imaatigut angallanneq pillugu inatsisip allannguutissaa folketingip 2013-imi upernaakkut akuersissutigaa, taamaalliluni Kalaallit Nunaata imartaani imaatigut angallannermi maleruaqqusat sukannernerusut atuutsinneqarsinnaalerput. Umiarsuit ilaasunik angallassisartut 250-it sinnerlugit ilaasoqarsinnaasut ilisimasortaqartussaataalemissaannut aalajangersakkat, issittup imartaani angallassinermik misilittagaqarnissamik piumasaqaatit kiisalu umiarsuup sikusiutaasinnaaneranik piumasaqaatit 2014-imi suliarineqarput.

Umiarsualivinnut tunngatillugu immikkoortunut pilersaarut:

Umiarsualivinnut aningaasaliissutit pitsaanerpaamik atorneqarnissaat qulakkeerniarlugu umiarsualivinnut tunngatillugu 2014-imi immikkoortunut pilersaarusiortoqarpoq. Umiarsualivinnut tunngatillugu immikkoortunut pilersaarutitigut ilaatigut maanna umiarsualiviusut qulaajarneqarniarput, ilaatigullu siunissami umiarsualivinnik atuisarnissamut inassuteqaateqartoqarniarluni.

Timmisartoqarfinnik taakkulu tikiffigiuminarnerulemissaannik inerisaaneq:

Silaannakkut angallannermut tunngatillugu attaveqaatit inerisarneqarnissaat annertuumik kissaataavoq, tassa timmisartoqarfiit ineriartortitsinissamut periarfissanik pitsaanerpaamik ikorfartuisoriniarlugit. Tassunga atatillugu misissueqqissaarneq 2014-imi naammassineqarpoq, taassumalu takutippaa timmisartoqarfiit tikiffigiuminarnerulersinneqarnerisigut, tassa ilaasut tikiffissaannut toqqaannartumik timmisartortitsinikkut, ineriartortitsineq pitsaanerpaamik qaffanneqartartoq. Ukiuni aggersuni sanaartugassaasinnaasutut ilippanaatillit misissueqqissaarnikkut suussusersineqassapput misissoqqissaarneqarlutillu.

2014-imi Mittarfeqarfiit misissoqqissaarneqarput, ilaatigut suliffeqarfiup maanna suliai aamma isertitaasa aningaasartuutaasalu agguataarneqartarnerannik qulaajaasoqarluni, ilaatigullu suliffeqarfiup siunissami qanoq pisariillisaaffigineqarsinnaaneranut iliusissatut pilersaarusiortoqarluni.

Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit nutaat:

Inatsisartunut qinersinissamik nalunaaruteqarnerup nassataanik pisariaqarsimavoq isumaqatigiissutit atuuttut ukiumik ataatsimik sivitsorneqarnissaat. Sivitsuinerup nassataanik Aningaasanut inatsimmi konto 35.01.05, ilaasunik angallassinermut tapiissutit, 13,9 mio. koruuninik ilaneqarpoq.

Nalunaarasuartaateqarnermik ammanerulersitsineq:

Nalunaarasuartaateqarnermik ammanerulersitsiniarluni periusissiaq suliarineqareerpoq. Siullertut internet ammanerulersinneqarpoq, tassa nunami tamarmi internetsip pitsaanerulersinneqarnissaa akikinnerulersinneqarnissaalu anguniagaalluni. Tulliullugu nalunaarasuartaateqarnermik ammanerulersitsinermi oqarasuaatit angallattakkat 2016-imi ammanerulersinneqassapput, nalunaarasuartaateqarnermilu kiffartuussissutit allat 2018-imi ammanerulersinneqassallutik.

2014-imittaaq mellembølgikkut nassitsissutit atorunnaarnikut atuutsileqqinniarlugit sulilluni aallartittoqarpoq, atuutsileqqinneqarnerisigut pinngortitami KNR tusarnaarneqaqqissinnaalissaaq. Suliaq 2015-ip ingerlanerani tamakkiisumik atuutsinneqalissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

## ILINNIARTITAANERMUT, ILAGEEQARNERMUT, KULTUREQARNERMUT NALIGIISSITAANERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup suli atualersimanngitsunut tunngaviusumillu atuarfimmi suliassaqaqfinnut, efterskolinut folkehøjskolinullu suliassaqaqfinnut kiisalu ilinniagaqalernissamut piareersaataasumik ingerlaqqiffiusumillu ilinniartinnut ilisimatusarnermullu suliassat isumagisarai.

Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiutinik ilinniartitaanerit, ilinniagaqalernissamut piareersaataasumik ilinniartitsinerit aamma ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit ilisimatusarnermilu ilinniartitaanerit ingerlanneqarneranni, inerisarneqarneranni nakkutigineqarnerannilu suliassat isumagisarpai.

### Siunertaq

Naalakkersuisoqarfiup suliassaraa naalakkersuinikkut allaffissornikkullu Naalakkersuisumik kiffartuussinissaq, tassunga ilanngullugit maleruagassaliorneq, aningaasanut inatsisiliorneq, sulinermi periusissaliorneq, iliuusissatut pilersaarusiomeq nakkutiginninnerlu kiisalu ilinniagaqarnerisuteqartitsinerup kulturimullu tunngatillugu tapiissuteqartarnerup iluni ingerlatsinermi suliassanik arlalinnik isumaginninnissaq. Taakkua saniatigut naalakkersuisoqarfimmit qulakkeerneqassapput aningaasaqarnermik aqutsineq aamma immikkoortotaqarfinni isumalluutinik pitsanngorsaaneq.

Naalakkersuisoqarfiup ilinniartitaanermut tunngasuni EU-mut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut allaffissornikkut aqutaraa, taamatuttaaq Inatsisartunut taamatullu EU-mut nalunaaruteqartarneq.

### Pingaarnertut suliassat

Ilinniartitaaneq Ilisimatusarnerlu:

Inatsisartut inatsisaata nr. 3, 29. november 2013-imeersup atuutsinneqalemerata nassataanik Nuna tamakkerlugu Siunnersuisarfik 2014-imi pilersinneqarpoq, taassuma suliassaraa tarnikkut inooqatigiinnikkullu ilinniartunik siunnersuisarneq suliassatigullu ilitsersuisarneq. Siunnersuisarfiup aamma siunnersortit ilinniagaqarnissaat ingerlaqqiffiusumillu ilinniagaqarnissaat isumagisarpaa. Ilinniartitaanermut tunngasutigut suliarineqartut tunngavissat AI 2014-imut ilanngunneqartut naapertorlugit ingerlanneqarput. Ilitsersuinermut siunnersuinermullu tunngatillugu Siunnersuisarfik suli aallartisarfimminiippoq.

Kulturimut tunngasut:

Kulturimut tunngasutigut naalakkersuisoqarfiup isumagisarai eqqumiitsuliornermut kulturimullu periusissiap iliuusissatut pilersaarutitallip inerisarneqarnissaa. Aamma eqqumiitsuliornermi suliaqarfiit assigiinngitsut iluini inerisaanissaq pillugu eqqumiitsuliorlutik ataatsimoorlutik kattuffiat EPI suleqatigineqarpoq. Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit naalakkersuisoqarfiup imatut agguaattarpai:



Immikkoortitat A-t Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffianut (GIF) aamma Elite Sport Greenlandimut (ESG).

Immikkoortitat B-t timersornertaqanngitsumik meeqqanik inuusuttunillu sullissinermut.

Immikkoortitat C-t siunertanut tamanut iluaqutaasussanut allanut ingerlatsinermut suliniutinullu nalinginnarmik iluaqutaasussanut tapiissutitut.

### **Anguniakkanik naammassinnineq**

Ilinniartitaaneq Ilisimatusarnerlu:

Ilinniartitaanermi immikkoortunut Pilersaarummi suliarineqartut Naalakkersuisut Ilinniartitaanermut Pilersaarutaannut Il-mut ilaapput. 2014-imi EU-Kommissionimik suleqateqarnissamik nutaamik isumaqatigiissuteqartoqarpoq. Taamaammatt ilinniartitaanermi immikkoortunut Pilersaarutip pilersaarusiortarnera, nakkutigineqartarnera nalilersorneqartarneralu EU-Kommissionimik suleqateqarluni suli ingerlanneqartarput. Suliat AI 2014-imi oqaatigineqartut naapertorlugit tamangajalluinnarmik naammassineqarput.

Ilinniartitaanermi PAT suli ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmi inissisimavoq. Suliffeqarfiit attaveqalersinneqartut amerlassusaasa tunngaviit Aningaasanut Inatsimmut ilanngunneqartut malippaat. Taamaammatt atuartut ilinniagaqartullu amerliartuinnartut ilinniartinneqarnerminnut atatillugu ATTAT atugarilerpaat. Aalajangersimasumik akeqartitsinissamik Telepostimik isumaqatigiissuteqarnerup nassataanik ulluinnarni ilinniartitsinermut aamma tassunga atatillugu immikkut aningaasartuutitaqanngitsumik ilinniartitsilluni sulinermut iluaqutaasussamik siunissami internetsimik atuisoqarnerulissaaq.

Suli atualingitsunut tunngatillugu aaqqissuusseqqinnerup ilinniartitsinermi naammassisaqarnerusinnaaneq siuarsassavaa. Misissuinermi atortussat meeqqat pingasunik ukiullit peqqissusaannut kiisalu sianissusaasa ineriartortinneqarnerannut uuttuutitut atugassat misilerameqaleruttorput. Taamatuttaaq meeqqat tallimanik ukiullit atualernissamut piareersimassusaat misissorneqartarpoq. Taamatut suliaqarnikkut qulakkeerneqassaaq meeqqat tamarmik ineriartornissamut ilippanaataasa atorneqartarnissaat.

Inuussutissarsiutinik ilinniarfiit ukiumut sapaatit akunneranut holdinik atuinermut tunngatillugu ukiup affaanut nalunaarusiortarneq atuutsilersipaat, nalunaarusiat ulloq 20. august aamma ukiup tulliani ulloq 15. januar tiguneqareertussaapput. Nalunaarusiat taakku aningaasaliissuteqarnissamut tunngavinnik Aningaasanut inatsimmut ilaatinneqartunik aallaaveqarluni suliarineqartarput.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit 2014-imi pilersinneqarput. Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit Naalakkersuisoqarfiup allattoqarfik pilersinniarlugu suliaqarpoq. Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnerisigut ilisimatusarnermik siuarsaanissamut aamma ilisimatusarluni suliaasanut aningaasaliissutit ilisimatusarluni suliniutaannarnut agguanneqarnerusalurput.

Kulturimut tunngasut:

Atuagaateqarfiit aamma Radio TV-lu pillugit Inatsisartut inatsisaat UPA 2014-imi Inatsisartunit akuerineqarput. Inatsimmi allannguut pingaarneq tassaavoq KNR-p siulersuisuisa katitigaanerannut maleruaqqusat, tassani siunertarineqarluni KNR-mi siulersuisut paasisimasaqarnerunissaasa qulakkeerneqarnissaa. KNR-p siusinnerusukkut najugaqarfigisimasamisut oqummik annertuumik eqqugaaneranut tunngatillugu ataavartumik

najugaqarfissaanik ujaasilluni sulisoqarpoq, tassani Tusagassiorfimmik pilersitsinissamut tunngatillugu danskit aningaasaateqarfiinut qinnuteqartoqarpoq.

2014-imi Kulturimut tunngatillugu nersornaatit supputaasartartumut nipilersortartumullu Jørgen Kleemannimut, Atuagassiaq Kalaaleq-mut kiisalu naqiterisitsisartumut atuakkiortumullu Magnus Larsenimut tunniunneqarput.

Eqqumiitsuliormut Kultureqarnermullu Periusissiaq iliuusissatut pilersaarutitalik suliarineqarpoq, kiisalu innuttaasut tamamik ulluinnarni kalaallisut ingerlatsinissaq qulakkeerniarlugu iliuusissatut pilersaarutit ingerlanneqarlutik. Taakku suliarineqarnerat UKA 2015-imi Inatsisartunut saqqummiussassanngorlugu siuartinneqarpoq.

Nunat tamat kultureqarnermut tunngatillugu aqqissuussaannut eqqumiitsuliortut peqataanerat 2014-imi aningaasaliiffigineqarpoq, aamma naalakkersuisoqarfik Den Danske UNESCO komité-mi ilaasortaasimavoq. Nunarsuarmi kingornussassanut allattorsimaffimmut ilanngunneqarnissamik qinnuteqarnermut atatillugu ukioq manna suliarineqassapput qinnuteqarnermi atortussat, maleruaqqusanik naleqqussaanerit, eqqissisimatitsinissat, taakkunungalu atatillugu Kujataani nunap immikkoortuanik ataatsimik Ingerlatsinissamut pilersaarut.

Nunat avannarliit suliaqarneranni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut kiisalu Atorfilittatigut Suleqatigiissitamut pingaartumik peqataasoqarpoq. Nammineq piumassutsimik suliaqarnek aqcutigalugu aalajangersimasuunngitsumik ilinniarsinnaaneq pillugu Nunat Avannarliit Killiit Isumasioqatigiissitsinerat Nuummi septemberip qaammataani ingerlanneqarpoq. 14.

Aammattaaq 2016-imi aqqissuisutut piareersaanermut atatillugu Arctic Winter Games ukkatarineqarpoq.

Ilageeqarnek:

Ajoqinngorniartunut ilinniarfik 2014-imi ilinniartussanik 15-inik tigusaqarpoq, taakkunannga 13-it suli ilinniarnerminnik ingerlatsipput. Organistinngorniartunut ilinniarfimmi ilinniartut arfineq pingasut 2014-imi naammassipput, naatsorsuutigineqarporlu 2015-imi ilinniartussat nutaat 15-it tiguneqassasut.

Teologinngorniat Ilimmarfiup palasinngorniartarfiani 2014-imi aallartipput. Tamanna misiliutitut suliniutaavoq, februar 2015-imi naammassineqartussaq.



## AALISARNERMUT, PINIARNERMUT NUNALERINERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK (APNN)

---

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu ataatsimut aqutsineq, kiisalu Kalaallit Nunaanni uumasunut nakorsaqaarnermut inuussutissalerinermullu oqartussaqaarnermik isumaginninneq akisussaaffigai. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik piniarnermullu nakkutilliisoqarfik Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimapput.

Naalakkersuisoqarfik aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu inuussutissarsiuutinik pingaarnertut misissueqqissaartuullunilu ineriartortitsisuuvoq, kiisalu suliassaqaarfinni aqutsisuullunilu inatsisissatut siunnersuusiortarluni.

### **Siunertaq**

#### **Suliassaq:**

Naalakkersuinikkut allaffissornikkullu aalajangiinissamut patajaatsumik tunngavissiiinissaq, pingaartumik Naalakkersuisumik aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu, kiisalu uumasunut nakorsaqaarnermut inuussutissalerinermullu tunngasuni naalakkersuinikkut aalajangiinernik piviusungortisiviusumik inuiaqatigiinnik napatissinnaasumik ineriartortitsinissamut tunngavissiiinnaasumik sullissinissaq APNN-ip sulissutigaa.

#### **Takorluugaq:**

APNN aaqqissuussaaffiuvoq nutaaliaasoq, erseqqissumik ingerlatsiviusoq, kiisalu nunamut/nunanut tamalaanut sammititamik suliffeqarfiusoq, napatissinnaasumik aaqqiinernik ineriartornermillu pilersitsiviusoq. Tamanna anguniarlugu suleriaatsinik paasissutissatigullu tunngavinnik aalajangiinissamut uppemarsaatinut tunngavissiiiviusunik ingerlaavartumik nalilliisoqartarpoq. Avataanit nunatsinniillu suleqatit ingerlaavartumik suleqatigineqarnissaat qularnaarneqartarpoq.

#### **Pingaarnertut suliassat:**

Naalakkersuisoqarfik aalisarnermut piniarnermullu tunngasuni nunani tamalaani kattuffiit, missuinnernut ineriartortitsinernillu suliniutinut tunngatillugu suliassanik isumaginnittarpoq. Tamatuma saniatigut aqutsinermut tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissutigineqartartullu aqunneqarput, taakkununga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit, kiisalu aalisartunut piniartunullu siunnersuisoqarfimmuut aamma nunalerinermut siunnersorteqarfimmuut angusassatut isumaqatigiissulit. Aammattaaq Naalakkersuisoqarfik nunat marluk akomanni, nunat immikkoortuini nunanilu tamani aalisarnermut piniarnermullu kattuffiit aqutsisutut sulineranni peqataavoq.

#### **Anguniakkanik naammassinnineq**

#### **Paasititsiniaanerit:**

Naalakkersuisoqarfiup innuttaasunik ataatsimiittitsinerit arlaallit aaqqissuussimavai, taakkununga ilaallutik susassaqaarfiit sammisaasa iluini paasititsiniaanerit, soorlu Naalakkersuisoqarfik Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit, Piniarnermut Siunnersuisoqatigiit, kiisalu Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit ataatsimiittarnerinut tunngatillugu allattoqarfimmik ingerlatsisartoq.

Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaqaarfik (VFMG)

Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaqaarfik (VFMG) ukiumi pineqartumi suliat suliffeqaarfimmik inuussutissaleriffiusumik ingerlatsinissamut akuersissutinut tunngasunik suliaqarsimavoq, Nunarput tamakkerlugu suliffeqaarfimmik inuussutissaleriffiusunik nakkutilliartortarsimalluni, kiisalu Nunatsinni erngup pitsaassusianik nakkutilliisimalluni.

VFMG ilaatigut neqinik nakkutilliinermut akisussaasuvoq. Uumasut naalliuuteqaqnginnissaannik, kiisalu nappaatinik Nunatsinni uumasut inuullu akornanni tunillaassorsinnaasunik nakkutilliineq VFMG-mut pingaaruteqaqsimavaq. EU-p Sisimiuni Nuummilu uumasut nakorsaqaqarnermut inuussutissalerinikkullu killeqaarfimmik nakkutilliisoqaarfimmik pilersitsineranut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqaarfiup Danmarkimi Fødevarestyrelse suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqaarfimmi. Isumaqatigiissuteqaqarnerup ilaatigut kinguneraa Fødevarestyrelsi suliaqarfimmi piginnaatitaalluni oqartussatut suliaqarnermut tassunga VFMG-mut sulisunik attartortitsisarnissaa. Uumasunut nakorsaqaqarnermut nakkutilliinermut tunngasuni Nunatsinni misilittakkanik piginnaasanillu ineriartortitseqqiinnarnissaq isumaqatigiissuteqaqarnerup kinguneraa.

Aalisarneq pillugu inatsimmik EU-millu isumaqatigiissuteqaqarnermik iluarsaaneq:

Naalackersuisoqaarfik aalisarnermi kattuffinnik akuutitsilluni Aalisarneq pillugu inatsimmik iluarsaaneq 2014-imi nangitsisimavoq tamannalu 2015-imi aamma nanginneqassaaq. Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqaarfiup aalisarneq pillugu isumaqatigiissut nutaaq pillugu EU isumaqatigiinnissimavaa. Isumaqatigiissut maanna atuuttoq Nunatsinnut aningaasaqarnermut pingaarutilerujussuaq 2015-imi atorunnaassaaq isumaqatigiissullu nutaaq 1. januar 2016-imi atuutillertussatut 2015-imi inaarutaasumik inissillugu isumaqatigiinnitigissangatinneqarpoq.

Aalisarneq pillugu isumasioqatigiisitsineq:

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqaarfik 2014-imi aprili Nuummi aalisarneq pillugu isumasioqatigiisitsivoq. Kattuffiit attuumassutilit naalackersuinikkullu aalajangiisartut, kiisalu aalisartut Nunatsinnit tamaneersut isumasioqatigiinnermi peqataapput, inuit 160-it miss. peqataallutik. Isumasioqatigiinnermi attuumassutilinnik suliatigut saqqummiisoqarlunilu eqimattanngorluni sulisoqarpoq. Isumasioqatigiinnerup kingorna eqimattanngorluni sulinermit inerniliinerit eqikkarlugit nalunaarusiarineqarput. Isumasioqatigiinnermit inerniliinerit ilaatigut aalisarnermut tunngasuni inatsisunik iluarsaaneq atillugu atorneqassapput.

IT-mik aaqiissutinik naleqqussaaneq:

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqaarfiup nakkutilliinermut kisitsisigitigullu paasissutissiinermut atugassanik paasissutissanik nalunaarsuulluarnissaq uppersaasiinissarlu - aamma aalisarnermik inuussutissarsiuteqaqarnerup iluani biologitigut aningaasaqarnermik nallilersuinissamut tunngavissaqarnermik siunertaralugit 2014-imi IT-mik aaqiissutinik inerisaallunilu naleqqussaavoq.

Allaffissornermik pisariillisaaneq:

Pisortaqaqatigiit naalackersuisoqaarfiup pisariillisaaffigineqarnissaa, tassunga ilanngullugu siunissami suliaqarnermut ittut immikkoortortamut ataatsimut katersorneqarnissaa qitiutillugit akisussaaffeqarfiit tamarmik isumagineqarnissaannut pilersaarut januar 2014-imi suliaqarnermut. Taamaalilluni piniarnermut allagartat aamma aalisarsinnaanermut akuersissutit kiisalu



inatsiseqartitsinikkut suliassat tamarmik allaffissornikkut suliarineqartarnerat immikkoortotami ataatsimi suliarineqartalerput.

## INUUSSUTISSARSIORNERMUT, AATSITASSANUT SULIFFEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

---

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiornermi, aatsitassarsiornermi suliffeqarnermilu pingaarnertut pilersaarusiortarneq suliniutillu arlallit isumagisarai. Aamma inuussutissarsiornermut, taakkununga ilanngullugit aatsitassarsiornermut suliffeqarnermullu tunngavittut piumasaqaatit misissoqqissaartarpai. Naalakkersuisoqarfik ingerlatseqatigiiffinnut Naalakkersuisoqarfiup susassaqarfiisa avataanniittunut arlalinnut oqartussaasutut suliqaarnermik isumagisaqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimapput Aatsitassanut Aqutsisoqarfik aamma Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfik (Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik).

### Siunertaq

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigai inatsisinut, nalunaarutinut aamma peqqussutinut tunngatillugit oqartussaaffiit aqunneqarnissaat. Inuussutissarsiornermut tunngavittut piumasaqaatit misissoqqissaarneqarnerannut atatillugu taakku pitsanngorsaataatissattut siunnersuusiortoqarpoq, tassungalu ilanngullugu immikkoortut ingerlanneqarnerannut naleqqussaaniisaaq qulakkeerneqarluni.

### Pingaarnertut suliassat

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aamma taassuma ataani aqutsisoqarfiit qulakkiissavaat Naalakkersuisut Inatsisartullu nalinginnaasumik naalakkersuinikkut anguniagaasa aalajangiiffigisaasalu oqartussaaffiit iluini atuuttussanngortinneqarnissaat. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup isumagisarai Nunatsinni aatsitassanut tunngassuteqartunik ingerlatsineq, taakkununga ilanngullugit misissueqqaarnissamut, misissueqqissaarnissamut piaanissamullu akuersissutinik aqutsineq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup Aatsitassat pillugit inatsit naapertorlugu akuersissuteqartarneq aqutaraa. Niuerfiit ilaatigut isumalluutinik atuilluaasutut isigineqartut aamma atuisut suliffeqarfiillu akornini sunniivigeqatigiilluartarnissaq Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfiup (Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup) sullitarai. UPA2014-imi Inatsisartut unammilleqatigiinnermut inatsimmik akuersinerat aallaavigalugu Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik ulloq 1. juli 2014 pilersinneqarpoq. Aqutsisoqarfiup akisussaaffigai Nunatsinni atuisoqarnermik, unammilleqatigiinnermik, radiomik nalunaarasuartaateqarnermillu naleqqussaaniisaaq.

### Anguniakkanik naammassinnineq

Aatsitassarsiornerit:

2014-ip naanerani annikinnerusumik aatsitassarsiornermi akuersissuteqartut katillugit 36-t suliagarput, taakkunanga kisermaassilluni annikinnerusumik aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut 19-iupput aamma kisermaassinani aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut 17-iullutik. 2014-imi ukiut siuliinut naleqqiullugu annikinnerusumik aatsitassarsiornermissamut soqutiginnittoqarneruvoq, aamma Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup kisermaassilluni annikinnerusumik



aatsitassarsiornissamat akuersissutit 15-it kiisalu kisermaassinani aatsitassarsiornissamat akuersissutit qulit tunniuppai. Kisermaassilluni annikinnerusumik aatsitassarsiornissamat akuersissutinik qinnuteqaatit sisamat maannakkorpiaq suliarineqarput.

2015-imi januaarip aallartinnerani atuinissamat akuersissutit tallimat tunniunneqarput. Suliassat taakku tallimaasut tassaapput Maarmorilimmi aqerlumik/zinkimik piiiaaffik, Nerlerit Inaanni molybdæneqarfik, Seqinnersuusami olivenisiorfik, Isukasiani saviminisiorfik aamma Qeqertarsuatsiaani rubinisiorfik 2014-imi atuinissamat akuersissummik tunineqartoq.

Isukasiani saviminisiorfissaq Hong Kongimi ingerlatseqatigiiffimmit General Nicemit tiguneqarpoq. Sanaartormemi ingerlatsinermilu kalaallinik sulisoqarnissaq nunatsinnilu suliffeqarfiit peqataatinneqarnissaat qulakkeerniarlugu Impact Benefit Agreement (IBA-mik isumaqatigiissut) pillugu 2014-imi isumaqatiginninniartoqarpoq.

Qeqertarsuatsiaat eqqaani rubinisiorfissaq sananeqaleruttorpoq, naatsorsuutigineqarporlu 2015-ip qiteqqunnerani piiiaaneq aallartinneqassasoq.

Ikummatissanik ujaasineq:

Ikummatissanut tunngatillugu killiffik tassaavoq 2014-imi misissueqqissaarnissamat atuinissamullu 23-nik akuersissuteqartoqarsimanera. Misissueqqissaarnissamat atuinissamullu akuersissutit arfineq marluk utertinneqarnissaat qinnutigineqarpoq. Utertitsinerit misissueqqissaarnermik suliaqarfiup pissusissamisoorumik ineriartorneratut isigineqassapput. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup pilersaarutigaa nutaamik qinnuteqartitsinissaq, tassani neriuutigineqarpoq misissueqqissaarnissamat atuinissamullu akuersissutit amerlassusaasa allannguajaatsuunissaat.

2014-imi ukiut siulitulli Kitaani Tunumilu uuliaqarneranik misissueqqissaartoqarpoq. Tunup imartaani kiisalu Kujataata avataani aasakkut 2D-mik sajuppillatsitsisarluni misissuisoqarsimavoq. Qilleriffiusinnaasunik misissuinnermut atorneqartartut site surveys-it ilaattut Baffinip Kangerliumanersuani silap immallu pissusii misissoqissaarneqarsimapput.

Sajuppillatsitsisarluni misissuinerit avatangiisitigut naliliinerit 2014-imi upernaakkut aasakkullu tusarniaassutigineqartut aallaavigalugit ingerlanneqarput.

Qinnuteqartitsinerit:

2014-imi uuliamik gassimillu misissueqqissaarnissamat atuinissamullu akuersissutinik marloriarluni qinnuteqartitsisoqarpoq, qinnuteqartitsinerit taakku marluusut ammasumik periarfissiissutaallutik. Qinnuteqarfigineqartussaqaq ataaseq Kujataata avataani inissisimavoq. Qinnuteqarfigineqartussallu aappaa Tunumi Nerlerit Inaanni inissisimalluni.

Inuussutissarsiornermut tunngasut:

Inuussutissarsiornermut tunngasutigut Naalakkersuisut siuarsaallutik ingerlatsinerat piviusunngortitsiniarlugu Visit Greenland A/S aamma Greenland Business A/S suli qanimut suleqatigineqarput. Ingerlatseqatigiiffiit marluusut taakku takornariaqarnerup ineriartortinnissaanik misigisassaqartitsinissamullu inuussutissarsiuteqarnermik aamma inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermik kiisalu kommunit inuussutissarsiutinut siunnersuisarfiinik suleqateqarnermik isumagisaqarput.

Greenland Business A/S-ip 2014-imi aallarnisaasarneq sammivaa – nunatsinnilu illoqarfinni arlalinni aallarnisaasarneq pillugu sammisaqartitsilluni.

Suliffeqarfinnut annertuumik suliaqarfinnut aatsitassarsiorfinnullu pilersuisoorusuttunut immikkut siunnerfeqarluni ilitsersuisarnissaq pillugu ukiunut marlunnut kiffartuussinissamik 2014-imi nutaamik isumaqatigiissuteqartoqarpoq. Isumannaallisaanissaq pitsaassutsimillu aqutsinissaq qitiutinneqarput.

2014-imi Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup kommunit suleqatigalugit nunaqarfinni avinngarussimasunilu inuussutissarsiornermi suliffeqarnermilu suliniut naammassivaa. Tassunga atatillugu nunami nunaqarfiit tamarmiusut peqataaffigisaannik nunaqarfimmiut ataatsimeersuartinneqarput.

Sermip erngullu tungaasigut 2014-imi sermimik imermillu avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik nutaamik tunniussisoqarpoq.

Suliffeqarnermut tunngasut:

Suliffeqarnerup tungaatigut 2014 annertuumik suliassaqarfiusimavoq. *Suliffissaaleqisunut* immikkut ittumik suliniuteqarneq 2011-meersoq 2012-imi, 2013-imi 2014-imilu nanginneqarpoq, tamatumani pisariaqartitat suliffissaaruttut amerliartuinnartut nassatarisimasaat naammassinialugit aningaasanut inatsimmi ataatsimut 20 - 25 mio. koruuninik aningaasaliissuteqartoqarpoq.

Suliffeqarnermut tunngasutigut sullani tamani siunnerfigineqarpoq, ilaatigut piginnaanngorsaqqiinerit, piareersarfinni atuarnertit ilinniaqqinnerillu ikiortigalugit sapinngisamik amerlanerpaat imminnut pilersorsinnaalernissaat - tamanna aatsitassarsiorfiit pilersuisullu siunissami pisariaqartitariligassaannut akuttunngitsumik naleqqussarneqartassaaq.

Piareersarfiit:

Piareersarfiit ukiut tamaasa ilinniartitaanermut atugassanik qaammatinik qulinik sivilissusilinnik pikkorissartitsiviusussanik aalajangersimasumik amerlassusilikkanik pissarsisarput. 2013-imi tunniunneqartut 665-iupput. Amerlanerujussuisa paasinarsisippaat inuusuttorpassuaqartoq atuarunnaareernerminni toqqaannartumik ilinniagaqalertanngitsunik, piginnaanngorsaqqinneqarnissamik pisariaqartitsinerit pikkorissartitsinertik pissutigalugu.

Nunatsinni Piareersarfinni nalinginnaasumik suliniuteqarnerup saniatigut 2014-imi 16-iniit 18-inut ukiullit annertuumik suliniuteqarfigineqarsimapput.

PKU 2014- suliame kisitsisit:

Pisinnaasanik ineriartortitsinerimut pilersaarummi (PKU) ilaapput sulisunik ilinniarsimannngitsunik inunnilluunniit susassaqarfinni siunissami ineriartortitarsussatut ilimagineqartuni qaffassarnissamik pisariaqartitsisunik pisinnaasanik ineriartortitsinissaq. 2014-imi PKU-mik pikkorissartitsinerni pikkorissartut katillugit 1077-iusimapput suliaqarfinnut qulingiluanut agguataarsimasut. Pikkorissarnerittaaq malunnartumik nunarput siammarterfigalugu ingerlanneqarput.

2014-imittaaq PKU-mik aqqissuussinermik naliliineq pillugu nalunaarusiornissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Piginnaanngorsaaqqinneq:

Piginnaanngorsaqqinneqartut amerlassusaat illoqarfimmit illoqarfimmut allanngorarpoq, piginnaanngorsaqqinneqartullu ilarpassui piginnaanngorsaqqinneqareeraagamik sulileqqittarput. Piginnaanngorsaqqinneqareerlutik suleqqilertartut amerlassusaat assigiinngitsupilussuupput.

Geologiimut immikkoortortaarfik:

Siunissami Nunatsinni pinnersaasiortarnissap nakkutigineqarnissaa pilerisaarutigineqarnissaalu siunertaralugit pinnersaasiortarnissap immikkoortortaq 2014-imi pilersinneqarpoq.

2014-imi ukiup siuliatulli atortussiassanut tunngasuni suliniutit suliffissuarnut nunanut tamalaaniittunut toqqaannartumik sammitinneqartut ingerlanneqarput, Kalaallit Nunaanni misissuinissamut soqutiginnilersitsinissaq siunertaralugu. Nunap sannai pillugit pilersaarutit ingerlanneqartut tassaapput pilersaarutit atortussiassat pillugit periusissiamut toqqaannartumik attuumassuteqartut.

Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfik (Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik)

Sulitilluni Ajoqusersimanermut Sullissivik, IKIU aamma Sullivinnik Nakkutillisoqarfik suleqatigalugit Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik septemberip qaammataani Kujataani sapaatit akunnerini marlunni paasitsiniaalluni angalanermut peqataavoq. Innuttaasut pisinnaatitaaffii naammagittaalliornissamullu periarfissaat pillugit paasissutissiinissaq siunnersuinissarlu angalanermi siunertaavoq. Angalanermi illoqarfiit assigiinngitsut 13-it aamma avannaani Paamiunit kujataani Aappilattumut nunaqarfiit tikinneqarput.

Ineqarnermut Maalaartarfik:

Ineqarnermut Naammagittaalliuteqartarfik 2014-imi sulianik 48-nik nutaanik suliaqalerpoq suliallu 38-t naammassillugit. 2013-ip naanerani Ineqarnermut Naammagittaalliuteqartarfimmi suliarineqartut 35-upput.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup piffissaq sulianik suliarinniffiusoq suli sivikillisarniarpa. Allattaasarneq 2008-mi aqutsisoqarfimmut nuunneqarmat piffissaq sulianik suliarinniffiusartoq ukiut marluk sinnerlugit sivirususeqartarpoq. Piffissaq sulianik suliarinniffiusartoq 2014-ip naanerani qaammatinut aqqanilinnut sivikillineqarsimavoq. Naammagittaalliuteqartarfik 2014-imi sulianik nutaanik 425-nik suliaqalerpoq suliallu 365-it naammassillugit. 2014-ip naanerani suliat suliarineqartut 420-upput.

Atuisunut Siunnersuisoqatigiit:

Atuisunut Siunnersuisoqatigiit allattoqarfia Atuisoq saaffiginnissutinik 392-iusunik 2014-ip ingerlanerani suliaqarpoq. Atuisoq "Pisinnaatitaaffit ilisimakkitt" najoqqutaralugu pasisitsiniaanermik naammassinnippoq.

Nalunaaqutsersuineq pillugu nalunaarummi maleruaqqusat malillugit Atuisoq quleriarluni nakkutilliarorsimavoq. Nakkutilliinerit Nuummi, Paamiuni, Qassiarsummi, Igalikumi Aappilattumilu ingerlanneqarput. Sumiiffinni arlalinni nioqqutissat ullussaminnik qaangiisimasut paasineqarpoq, nakkutilliinerutaaq nassataanik nalunaaqutsersuineq pillugu nalunaarutip unioqqutinneqarneranik politiinut nalunaaruteqartoqarluni. Nakkutilliarternemi aamma ukkatarineqarpoq nalunaaqutsersuineri oqaasit atorneqarnerat, tassa nalunaaqutsersuineq kalaallisut, danskisut imaluunniit allamiut oqaasiinik danskisut oqaasiinut pingaaruteqanngitsumik allaanerumsumik naqinneqartunik allassimasussaamat. Tamaasa ataatsimut isigalugit pisiniarfinni nalunaaqutsersuineq ajunngitsumik ingerlavoq, taamaattoq tunisassianik nalunaaqutsersuineqarsimanngitsunik imaluunniit oqaasitigut piunasaqaatit malinnagit nalunaaqutsersuineqarsimasunik nassaartoqarpoq.



Atuisut Maalaaruteqartarfiat:

Atuisut Maalaaruteqartarfiata 2014-imi suliat nutaat 17-it suliarilerpai suliallu 11-t naammassillugit. 2013-ip naanerani Atuisut Maalaaruteqartarfiani suliat 13-it suliarineqarput.

Unammilleqatigiinnermut oqartussaasut:

Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik unammilleqatigiinneq pillugu inatsimmik ulluinnarni aqutsinermik Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq sinnerlugu isumaginnittuvoq. Inatsisartut unammilleqatigiinneq pillugu inatsit nutaaq 2014-imi akuerivaat, tassunga atatillugu Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik pilersinneqarpoq aamma unammilleqatigiinnermut oqartussat inatsimmik isumaginninnissamut nutaanik oqartussaaffilerneqarput. Kattussinermik nakkutilliisarneq atuutsinneqalerpoq kiisalu pisortat namminersortullu suliffeqarfiisa unammilleqatigiinneranni kinaassusersiunnginnissaq pillugu maleruaqqusassat nutaat atuutsinneqalerput.

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik:

Qarasaasiakkut internetsikkullu kiffartuussinerit ledningitallit pillugit niuerfiit ulloq 1. november 2014 ammanerulersinneqarput. Nalunaarasuartaatitigut kiffartuussinerit ammanerulersinnissaannut periusissiami qarasaasiakkut internetsikkullu kiffartuussinerit ammanerulersinneqarnerat siullertut ingerlanneqarpoq. Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfiup ammanerulersitsiniarluni aappasaanik pingajussaanillu ingerlatsinissamut tunngatillugu ammanerulersitsinissamut ilitsersuut aamma ADSL-imik niuernermi akigitassatut ajornartorsiutaasinnaasut sussusersinissaannut najoqqutassaq suliarai.

## INEQARNERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK.

Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigai aqussallugit illulioriternermi sanaartormilu pilersarusiorneq aqutsinerlu, tigussaasunik pilersarusiorneq, inissiat, qatserisartoqarnermut oqartussaaneq, upalungaarsimaneq qaartiterinermullu tunngasut.

Ulloq 1. juli 2014 Nuna Tamakkerlugu Pilersarusiornermut Immikkoortortaqaqarfimmik aamma Asiamik oqartussaaffik Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfimmut nuunneqarpoq. Taamatut oqartussaaffimmik allanngortitsineq pivoq tigussaasunik pilersarusiortarnerup aamma aningaasaqarnikkut pilersarusiortarnerup pitsaannerusumik ataqatigiissaarneqartarnissai qulakkeerniarlugit.

Mittarfeqarfiit massumunnga immikkoortortaavoq, oqartussaaffimmullu tunngatillugu aktiaatileqatigiiffiit uku naalakkersuisoqarfimmut attuumassuteqarput:

- A/S Inissiaatileqatigiiffik INI
- Inissiaatileqatigiiffik Illuut A/S

### **Siunertaq**

Anguniakkat:

Naalakkersuisup Naalakkersuisullu oqartussaaffimmut tunngatillugu aalajangiiffigisassaannut tunngavissaq pilersissavarput aamma ineqarnermut sanaartormullu atugassarititaasunik ineriartortitseqataassaagut.

Anguniagaq:

Naalakkersuisoqarfiorusuppugut ullormut suliassanik naalakkersuinikkullu anguniakkanik naammassinninnissamat piginnaasaqarluartutut ilisarnaatilittullu.

Naalakkersuisoqarfiup naleqartitarai:

- Suliamik ilisimaarinnineq piginnaasaqarfillu
- Ilanngussisarneq akisussaassuseqarnerlu
- Iliuserisanit angusat.

### **Pingaarnertut suliassat**

Pingaarnertut suliassaraavut:

- Naalakkersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqatigiinnullu allanut atatillugu Naalakkersuisup sullinneqarnissaa
- Maanna siunissamilu unammilligassat qaffasissumik piginnaasaqarfigalugit misissoqqissaarneqarnissaat
- Ilisimasaq suliambut attuumassuteqartoq aallaavigalugu ingerlaavartumik siunnersuusiortarnissaq isumassarsiortarnissarlu
- Suliaqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu aallaavigalugit aaqiissuteqartarnissaq
- Naalakkersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarnissaq
- Suliaqarfiit akimorlugit suliassat paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassineqarnissaat
- Kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsinermi suliassanik isumaginninnissaq
- Naalakkersuisup suliassaqaafiata sunnuteqarluarnissaanik nutaaliamissaanillu qulakkeerinninnissaq.

Tassaavugut:

Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik naalackersuisoqarfimmut tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaatigut Naalackersuisumik naalackersuisoqarfimmilu pisortamik kiffartuussisarluni.

Aningaasaqarnermut immikkoortortaqaqarfiup akisussaaffigai naalackersuisoqarfiup naatsorsuuseriffia, Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik kiisalu aningaasanut inatsisiliornermik ataqatigiissaarineq.

Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik Namminersorlutik Oqartussat sanaartortitsisorivaat Namminersorlutillu Oqartussani naalackersuisoqarfimmut allanut siunnersuisoralugu. Sanaartornermut oqartussaasut immikkoortortaqaqarfimmi tassani aamma inissisimapput.

Najugaqarfimmut Illuutinullu immikkoortortaqaqarfiup pingaarnertut isumagisarpai ineqarnermut tunngatillugu periusissiorneq, sillimmasiinerit kiisalu Namminersorlutik oqartussat illuutissaannik pisisarneq illuutaannillu tuniniaasarneq.

#### **Anguniakkanik naammassinnineq:**

Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik:

Immikkoortortap pingaarnertut anguniagai piviusorsiorluupput aamma tamarmik naammassineqarput. Immikkut oqaatigineqassaaq Naalackersuisoqarfik ulloq 5. november 2013 aatsaat pilersinneqarmat, aamma 2014-imi suliaasaasimammat allatseqarfimik pilersitsinissaq.

Najugaqarfimmut Illuutinullu immikkoortortaqaqarfik:

Immikkoortortaqaqarfiup pingaarnertut anguniagai piviusorsiorluupput aamma tamarmik naammassineqarput. Immikkut oqaatigineqassaaq ineqarnermut tunngassuteqartut siunissami ilusissaannik aqqissugaassusissaannillu misissueqqissaarneq immikkoortortaqaqarfiup naammassimmagu.

Sanaartornermut oqartussaasut:

Immikkoortortap pingaarnertut anguniagai piviusorsiorluupput aamma tamarmik naammassineqarput. Ilaatigut Sisimiuni isumasioqatigiissitsisoqarpoq, aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat suleqatigalugu sanaartorneq pillugu Nuummi ataatsimeersuartitsisoqarpoq.

Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik:

Immikkoortortaqaqarfiup pingaarnertut anguniagai piviusorsiorluupput aamma tamarmik naammassineqarput. Immikkut ittumik oqaatigineqassaaq immikkoortortaqaqarfiup ulloq 1. april 2014 Naalackersuisoqarfimmut attuumatilerneqarnera pimmat.

Aningaasaqarnermut Immikkoortortaqaqarfik:

Immikkoortortaqaqarfiup pingaarnertut anguniagai piviusorsiorluupput aamma tamarmik naammassineqarput. Immikkut oqaatigineqassaaq Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik 2014-imi immikkut ittumik ukkatarineqarmat.

Aningaasaqarnermut anguniakkanik naammassinnineq:

Immikkoortortaqaqarfiit tamarmik missingersuutit malissimavaat aamma suliaasat ukiumut aningaasaliiffigineqartut naammassineqarput / anguneqarput.



## AVATANGIISINUT PINNGORTITAMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfiup suliaqarfiit pingaarnertut allaffissorfigisai, pilersaarusiortagai aqutaalu: Avatangiisit, pinngortitaq, silap pissusaa, nukissiuuteqameq, qaartiterutit, qatserisartoqarneq upalungaarsimanerlu.

Naalakkersuisoqarfik pingasunik immikkoortortaqarfeqarpoq: Kiffartuussinermut, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortoaqarfik, aqutsisoqarfinnik Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqarfik kiisalu Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik pillugit aqutsisoqarfinnik isumaginnittuusoq. Naalakkersuisoqarfik Pinngortitaleriffimmu Nukissiorfinnullu pingaarnertut oqartussaavoq.

Tamatuma saniatigut Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfinni inissisimavoq.

### Siunertaq

Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik:

Inuttut aningaasaqarnikkullu atugarissaarnerup pinngortitami isumalluutitsinnik mianersortumik atuinnermut aamma najukkami nunarsuarmilu silap pissusiinik isiginninnermut oqimaaqatigiissitsinissamik pingaarnertut takorluukkat aallaavigalugit Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik sulisarpoq. Immikkoortortaqarfiup aamma isumagisarai silap pissusianut nukissiorfinnullu tunngasutigut qitiusumik pilersaarusiortarneq. Pinngortitamut tunngasutigut anguniagaavoq pinngortitap ingerlanneqarnerani sunnuteqarluartumik pinngortitap piunnarnissaata illersorneqarnissaatalu aamma Kalaallit Nunaata nunataani imartaanilu pinngortitami pissamaatit illersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup siunertaraa aatsitassarsiornermi pinngortitap, avatangiisit silallu pissusaata illersorneqarnissaat. Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piunasaqaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu pinngortitamik atuinerni tamani avatangiisinik misissuisarnissamut tunngassuteqartut.

Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqarfik:

Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqarfiup pingaarnertut isumagisarai avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasunik inerisaaneq, allaffissorneq, pilersaarusiorneq aqutsinerlu.

Avatangiisinut tunngasutigut Naalakkersuisut anguniagaraat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mingutsitsinnermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Anguniagaavoq inuiaqatigiit ineriartornerat annertunerujartuinnartumillu suliffissuit atugaalerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitseqartinneqassasut, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atornerat atuinerlu avatangiisinut tunngatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik pissalluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit pissasoq.

Inatsit naapertorlugu upalungaarsimasut danskit naalagaaffiannit akisussaaffigineqarput, nunatsinnili inuiaqatigiit ukiorpassuarni ajornartorsiortoqaleraangat upalungaarsimanermik suliaqartarsimapput. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinnermut

akisussaasut aamma akisussaaffigaat suliaqarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnersuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaammat Naalakkersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliassat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

### **Pingaarnertut suliassat**

Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik:

Immikkoortortaqarfiup silap pissusianut nukissiorfinnullu tunngasut iluanni oqartussaannikkut ineriartortitsinikkullu suliassat akisussaaffigai. Immikkoortortaqarfik Nukissiorfinnut pingaarnertut oqartussaavoq, aamma innaallagissamut, imermut ungasianiillu kiassaanermut akigititanik iluarsisarpaq ingerlatseqatigiiffiullu sanaartugassatut pilersaarutai akuerisarlugit. Taakku saniatigut nukissiuutinik atuinnermi sipaaruteqarniarluni suliassat, nukissiuutinik ataavartunik atuneq aamma nukimmik pilersuinerup ineriartortinnera, taakkununga ilanngullugu emgup nukinganik innaallagissiorfinnik pilersitsinissat siuarsaaffigai. Ataavartumik nukissiuuteqarnerup, nukissiuutinik pisariillisaanerit silallu pissutaata iluini inerisaalluni suliniutinut tapiissutissatut Namminersorlutik Oqartussat immikkoortitaannik (Ataavartunik Nukissiuuteqarneq, Nukissiuuteqarnermik Pitsanngorsaanerit Silallu pissusaa pillugit immikkoortitat) immikkoortortaqarfik aqutsisuuvoq.

Immikkoortortaqarfiup isumagisarpai masarloqarfiit illersorneqarnissaat pillugu RAMSAR-imi isumaqatigiissummut kiisalu uumasut nungutaanissaminnut ulorianartorsiorlut pillugit Washingtonimi isumaqatigiissummut (CITES) aamma Issittumi Siunnersuisoqatigiinni Nunallu Avannarlit Ministeriisa Siunnersuisoqatigiivini pinngortitamik illersuinissaq pillugu nunat tamat suleqatigiinnerannut tunngatillugu suliassanik sullissinissaq. Immikkoortortaqarfiuttaaq aqutarai pinngortitamik illersuinissaq pillugu inatsit, pinngortitami immikkoortut immikkut ulorianartorsiorlut eqqissisimatinneqarnissaat aqunneqarnissaallu, tassunga ilanngullugit Ilulissat Kangerluani nunarsuarmiunut kingornussassiaq, Kalaallit Nunaata avannaarsuani kangianilu Nuna Eqqissisimatitaaq aamma Kalaallit Nunaata inoqanngitsortaani ilisimasassarsiormissat suliaqarnissallu akuersissutigineqartarneri. Immikkoortortaqarfiuttaaq Pinngortitaleriffik oqartussaaffigaa.

Silap pissusaanut tunngatillugu suliassaqarfimmi immikkoortortaqarfik nuna tamakkerlugu drivhusgassinik annikillisaanermik ineriartortitsisuuvoq piviusunngortitsisarunilu. FN-ip silaannaap pissusaa pillugu isumaqatigiisutaata iluani Kalaallit Nunaata pisussaaffii immikkoortortaqarfiup isumagisarpai aamma tassunga atatillugu nunat tamat isumaqatiginninniameannut peqataasarpaq. Immikkoortortaqarfiuttaaq nuna tamakkerlugu silaannaap pissusaata naleqqussarneqarnissaanik iliuuseqartarneq ataqatigiissaartarpaa. Kalaallit Nunaanni silaannaap allanngoriartorneranut tunngatillugu qaammarsaaneq sulissutigineqarpoq, ilaatigut nittartagaq una aqutugalugu [www.climategreenland.gl](http://www.climategreenland.gl).

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aatsitassanut inatsit kiisalu maleruagassat najoqqutassallu aatsitassanut inatsimmi tunngavilerneqartut aallaavigalugit siunertap iluani oqartussaaffiit inerisagasallu isumagisarpai. Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut oqartussaavoq, tassa aatsitassanut inatsimmi aalajangersakkat malillugit.

Aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 77.01.02 Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup isumagisaraa, ilaatigut aqutsisoqarfimmik ingerlatsinerneq tunngasoq ilaatigullu aatsitassarsiornermi avatangiisinik naleqqussaasarnermut suliatigut tunngavissat ineriartortinniarlugit suliniutinut atugassiissutinut tunngasoq.

Aatsitassanut oqartussaaffiup iluani Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmik suleqateqarnerup saniatigut aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersagaavoq, Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aalajangiinermini arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aallaavigisassagai. Tamanna tunngavigalugu Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup oqartussatut inerisaasutullu suliassai pillugit Pinngortitaleriffik DCE-lu qanimut suleqatigiipput.

**Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqarfik**

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini suliassaapput eqqagassat pilersarusiorfigineqartarnerat, imikup suliarineqartarnera, suliffeqarfiit mingutserisartut avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqartarnerat, imermik imerneqartartumik pilersuinermut nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarneq, poortuutissat, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat - tamatuma saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarneq.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliassaapput inatsisit, najoqqutassiorneq, nakkutilliineq, qatserinermut qaartiterutinullu suliaqarfiup iluani ilinniartitaaneq paasisutissiisarnerlu, Qatserinermut Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutsimik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqatigalugu sungiusarnerit inerisaanerillu.

### **Anguniakkanik naammassinnineq**

**Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik:**

Pinngortitamut, Nukissiornermut Silallu pissusaanut immikkoortortaqarfik 2014-imi naammaginarluinnartumik anguniakkaminik naammassinnippoq. Taamaattoq oqaatigineqassaaq, ukiumoortumik Avatangiisit Pinngortitarlu pillugit suliniuteqartunut nersornaasiinissaq (77.01.04) piviusunngortinneqanngitsoorpoq qinersinissamik nalunaaruteqarneq pissutigalugu. Tamatuma saniatigut erngup nukinganik misissueqqaarnerit pillugit nalunaarussiaq ilimagisatut 2014-imi agguanneqanngilaq (73.94.05). UPA15-imi agguanneqassaaq.

**Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:**

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aatsitassarsiorfiit suliniutaannik qinnuteqaataannillu sukkasuumik naapertuuttumillu sullissisarnissaq pingaernerutippaa. Inuussutissarsiummit pitsaasumik akissutisiat aallaavigalugit kiisalu akissuteqarnissamut piffissaliussanik Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup malinnittarsimaneratigut nalilernerqarpoq anguniakkat naammassilluarneqarsimasut. Aamma ilisimatuussutsikkut tunngaveqarluni ineriartortitsinerit Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmuut saaffiginnittoqareerneratigut Pinngortitaleriffimmit DCE-millu suliarineqartut pillugit anguniagassat naammassilluarneqarsimapput.

**Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqarfik:**

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluanni 2014-imi ingerlatassatut anguniakkat immikkoortortaqarfiup angusimavai.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sulisunik amigaateqarnermik pissuteqartumik ingerlatassatut anguniakkat naammassineqanngillat.



## Kukkunersiuusup attuumassuteqanngitsup oqaaseqaataa

### Inatsisartunut

#### Ukiumut naatsorsuutit pillugit oqaaseqaat

Nunatta karsiata ukiumi naatsorsuiffimmi 1. januar – 31. december 2014 ukiumut naatsorsuutai aqutsisut oqaaseqaataanik nalunaarummik, naatsorsuusiaaseq atorneqartoq pillugu nassuiaammik, ingerlatsinermi naatsorsuutinik, oqimaaqatigiisitsinerinik, aningaasaatit nikerarnerisa nassuiaataanik, inner-suutinik pisussaaffiillu pillugit nassuiaatinik imallit kiisalu naatsorsuutit pillugit nassuiaatit immik-kut ilanngussat kukkunersiorsimavavut. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqarput Namminersornerullutik Oqartussani naatsorsuuseriveqarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit.

#### Ukiumut naatsorsuutit pillugit Naalakkersuisut akisussaaffii

Naalakkersuisut akisussaaffigaat ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut suliarissallugu, Namminersornerullutik Oqartussani naatsorsuuseriveqarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit. Aammattaaq imminut misissortarneq Naalakkersuisut akisussaaffigaat, tamanna ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunngitsut suliarineqarnissaani pingaarutilittut Naalakkersuisunit isigineqarmat, paasissutissiinerlunneq unneqqaserlunnikkut piaarinaatsoornikkulluunniit saqqummiunneqaralarpat.

#### Kukkunersiuusup akisussaaffia

Uagut akisussaaffigaarput ukiumut naatsorsuutit pillugit inermiliinissaq, kukkunersiuusimanerput toqqammavigalugu. Kukkunersiuusimanerput ingerlassimavarput kukkunersiuineq pillugu nunat tamalaat najoqqutassaata naapertorlugit, kukkunersiuineq pillugu kalaallit inatsisaannik ilaartukkanik. Taakku piunasaqaatarivaat pissuserissaarnissamut piunasaqaatit naapertuutsissagivut, kiisalu kukkunersiuinissarput piareersarlugulu ingerlatissagipput ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunnginnissaat annertuumik qularnaarniarlugu.

Kukkunersiuineq tassaavoq kisitsisit paasissutissallu ukiumut naatsorsuutini allanneqarsimasut uppernarsarneqarnissaannut iliuuseqarneq. Periuutsit toqqarneqartut kukkunersiuusissap naliliinera aallaavigalugu toqqagaapput, tassunga ilanngullugu ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunnissaannut aarlerinaatit naliliiffigineri, paasissutissiinerlunneq unneqqaserlunnikkut piaarinaatsoornikkulluunniit saqqummiunneqaralarpat. Aarlerinaatit naliliiffiginerini kukkunersiuusup imminut misissortarnerit, ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut suliarinnissaannut naleqquttut nalilersortarpai. Tassani siunertaavoq kukkunersiueriaatsit atorneqartussat pissutsinut atugarineqartunut naa-

pertuuttut ilusilersorneqalemissaat, taamaattorli imminut misissortarnerup sukumiissusia pillugu inerniliinissaq siunertarinagu. Aammataaq kukkunersuinerup siunertaraa naatsorsuusiaaseq Naalakkersuisut toqqagaat naleqquttuunersoq, Naalakkersuisut naatsorsuutitigut nalilersuinerat naapertuunersoq kiisalu ukiumut naatsorsuutit ataatsimut saqqummiunneqarneri isummerfigissallugit.

Isumaqarpugut kukkunersuinitisinni uppersarsakkavut naammattut inerniliinissatsinnullu toqqammavigissallugit naleqquttut.

Kukkunersuinitisinni immikkut mianersoqqussutissaqanngilagut.

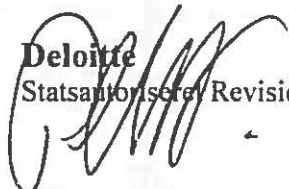
### **Inerniliineq**

Isumaqarpugut ukiumut naatsorsuutit Nunatta karsiata pigisaanik, akiitsuinik 31.12.2014-milu aningaasarsiomikkut killiffianik eqqortumik takutitsisut Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit.

### **Kukkunersuineq pillugu immikkut paasissutissiineq**

Namminersorlutik Oqartussat, Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani naatsorsuuserneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni piunasaqaataasut naapertorlugit, ukiumi naatsorsuiffimmi 2014-mi ingerlatsinermi naatsorsuutini assigisaannilu, 2014-mi missingersuutit akuerisaasut sanilliussassatut ilanngussimavaat. Kisitsisit sanilliussassat taakku kukkunersiorneqarsimangillat.

Nuuk, ulloq 8. maj 2015

  
**Deloitte**  
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft  
kukkunersuuisartoq  
naalagaaffimmit akuerisag



Bo Colbe  
kukkunersuuisartoq  
naalagaaffimmit akuerisag

**2014-IMI ANINGAASALIISSUTIT / ANGUSAT MIO. KORUUNINNGORLUGIT**

Allakkiaq	Missingersuutit	Naatsorsuutit	Nikingassut
Isumaqatigiissutigalugit isertitat	-3.983	-3.967	-16
Toqqaannartumik akileraarutit	-1.035	-1.027	-8
Toqqaannanngitsumik akileraarutit	-1.013	-936	-77
Aningaasaatinit	-451	-390	-61
Nunatta Karsianit taarsigassarsiarititanit	-270	-252	-18
Isertitat allat	-105	-59	-46
<b>Isertitat katillugit</b>	<b>-6.475</b>	<b>-6.630</b>	<b>-226</b>
Allaffissorneq	622	599	-24
Ilaqutariinnermut tunngasut	61	61	0
Peqqissuseq	1.272	1.271	-1
Ilinniartitaaneq il.il.	556	540	-16
Suliffeqarfiit namminersortitat	-13	-13	0
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq	68	60	-8
Ingerlatsinikkut aningaasartuutit allat	151	141	-9
<b>Ingerlatsinermi aningaasartuutit</b>	<b>2.218</b>	<b>2.660</b>	<b>-58</b>
Ilaqutariinnermut tunngasut	665	648	-17
Ilinniartitaaneq	354	342	-12
Ineqarnermut tunngasut	2	2	0
Aningaasartuutit inatsisitigut	22	17	6
<b>Inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit</b>	<b>1.043</b>	<b>1.008</b>	<b>35</b>
Allaffissorneq	15	15	0
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu	11	10	-1
Kulturi ilinniartitaanerlu	316	327	11
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq	193	177	-16
1 Kommunitut il.il. tapiissutit	1.288	1.289	2
2 Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit il.il.	277	267	-11
Tapiissutit allat	137	135	-2
<b>Tapiissutit katillugit</b>	<b>2.237</b>	<b>2151</b>	<b>-17</b>
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu	44	50	6
Ilinniartitaaneq il.il.	243	243	0
Pisortanit suliarineqartut il.il.	186	186	0
Ineqarnermut tunngasut	368	365	-3
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	69	51	-18
<b>Sanaartornermut aningaasartuutit</b>	<b>910</b>	<b>896</b>	<b>-14</b>
<b>Ukiumi IS-imi angusat</b>	<b>-24</b>	<b>222</b>	<b>246</b>
<b>Ukiumi IST-mi angusat</b>	<b>51</b>	<b>154</b>	<b>103</b>

Angusanut killiffimmullu allakkiaq naatsorsuutit ilanngussani allanneqarsimapput.



UKIUNI KINGULLERNI PINGASUNI (3) ANGUSAT MIO. KORUUNINGORLUGIT

	2012	2013	2014
Isumaqatigiissutigalugit isertitat	-3.922	-3.976	-3.967
Toqqaannartumik akileraarutit	-1.143	-1.051	-1.027
Toqqaannanngitsumik akileraarutit	-860	-824	-936
Aningaasaatinit	-321	-406	-390
Nunatta Karsianit taarsigassarsiarititanit	-210	-208	-252
Isertitat allat	-70	-59	-59
<b>Isertitat katillugit</b>	<b>-6.526</b>	<b>-6.524</b>	<b>-6.630</b>
Allaffissorneq	573	594	599
Ilaqutariinnermut tunngasut	173	185	61
Peqqissuseq	1.203	1.232	1.272
Ilinniartitaaneq il.il.	596	526	540
Suliffeqarfiit namminersortitat	-12	-13	-13
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq,	43	64	60
Ingerlatsinikkut aningaasartuutit allat	167	139	141
<b>Ingerlatsinermi aningaasartuutit</b>	<b>2.743</b>	<b>2.727</b>	<b>2.660</b>
Ilaqutariinnermut tunngasut	626	645	648
Ilinniartitaaneq	233	320	342
Ineqarnermut tunngasut	2	2	2
Aningaasartuutit inatsisitigut	18	17	17
<b>Inatsisitigut pisussaaffigisat</b>	<b>878</b>	<b>984</b>	<b>1.008</b>
Allaffissorneq	10	16	15
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu	10	10	10
Kulturi ilinniartitaanerlu	294	318	327
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq,	167	162	177
Kommuninut il.il. tapiissutit	1.133	1.146	1.289
Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit	270	262	267
Tapiissutit allat	116	230	135
<b>Tapiissutit katillugit</b>	<b>2.001</b>	<b>2.145</b>	<b>2.220</b>
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu	62	56	50
Ilinniartitaaneq il.il.	258	162	243
Pisortanit suliarineqartut il.il.	378	175	186
Ineqarnermut tunngasut	287	248	365
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	-16	-44	51
<b>Sanaartornermut aningaasartuutit</b>	<b>969</b>	<b>597</b>	<b>896</b>
<b>Ukiumi IS-imi angusat</b>	<b>-149</b>	<b>-78</b>	<b>154</b>
<b>Ukiumi IST-mi angusat</b>	<b>65</b>	<b>-71</b>	<b>222</b>

**SUUNERINUT AGGUATAARLUGIT ANGUSAT NAATSORSORNERAT MIO.  
KORUUNINNGORLUGIT**

<b>Konto-qatigiiaat</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Akileraarutit akitsuutillu	-2.030	-1.892	-1.980
Danmark-imit EU-millu nuussinerit	-3.909	-3.965	-3.934
Isertitat allat	-443	-551	-719
Akissarsiat	1.541	1.610	1.635
Assartuinnermut aningaasartuutit	231	241	249
Nioqutissanik kiffartuussinernillu pisinerit	1.362	1.400	1.386
Ukiut akornanni nuussinerit	-5	-2	48
Suliffeqarfinnut, peqatigiiffinnut il.il. tapiissutit	1.600	1.706	1.755
Kommuninut tapiissutit	1.199	1.193	1.345
Annaasatigut isumakkeerinerit	52	47	43
Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut aningaasaliissutit ingerlatsinnermut nuunneqartut)	287	190	384
Ernianit isertitat	-305	-401	-370
Ernianut aningaasartuutit	13	20	15
<b>Ukiumut angusat</b>	<b>-407</b>	<b>-403</b>	<b>-144</b>
Taarsigassarsititsineq	250	295	311
Piginneqataassutit	8	30	55
Aningaasaliisussat	<b>258</b>	<b>325</b>	<b>366</b>
<b>IS-imi angusat</b>	<b>-149</b>	<b>-78</b>	<b>222</b>

Ukiumi nikeramerit	214	7	-68
<b>Ilanngaaseereerluni taarsigassarsiarititat katillugit</b>	<b>214</b>	<b>7</b>	<b>-68</b>
<b>IST-mi angusat</b>	<b>65</b>	<b>-71</b>	<b>154</b>



31.12.2014 KILLIFFIK MIO. KR.-INNGORLUGU

Naluna	Primo 2013	Taarsigas	Ultimo 2014
Nalun. Aningaaserivinni karsimi uninngasuutit	830		717
Obligationit	309		469
<b>3 Aningaasat tigor.</b>	<b>1.139</b>		<b>1.186</b>
4 Suliffeqarfinniit pissarsiassat	83		98
5 Suliffeqarfinnut taarsigassarsisitsinerit	2.390	-186	2.319
6 Boligsstøtte-mi taarsigassarsiat	702	-48	667
7 Taarsigassarsisitsinerit allat	200	110	209
8 Pissarsiassat allat	763		1.189
<b>Pissarsiassat</b>	<b>4.138</b>		<b>4.435</b>
9 Suliffeqarfiit namminersortitat	0		0
10 Aktiat il.il	2.777	50	2.827
<b>Suliffeqarfinni aningaasaliinerit</b>	<b>2.777</b>		<b>2.827</b>
<b>Pigisat nalillit</b>	<b>8.054</b>		<b>8.495</b>
4 Suliffeqarfinnit pissarsiassat	20		
11 Piffissami sivikitsumik akiitsut	1.058		1.240
12 Piffissami sivisuumi akiitsut	600		600
<b>Akiitsut</b>	<b>1.678</b>		<b>1.814</b>
13 Sanaartornernut iluarsaassinermullu	620		1.090
<b>Akiligassat</b>	<b>620</b>		<b>1.090</b>
15 <b>Oqimaaqatigiissitsinermi konto</b>	<b>5.756</b>		<b>5.566</b>
<b>Akiligassat</b>	<b>8.054</b>		<b>8.495</b>

**AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINEQ MIO. KORUUNINGORLUGIT**

	2013	2014
<b>Ingerlatsinikkut angusat</b>	<b>403</b>	<b>144</b>
Sanaartornermut aningaasaliissutini aningaasartuutitut allanneqarsimasunik utertitsineq	190	384
Suliffeqarfinit pisussaaffeqatigiinnikkut nikingasoorneq (pissarsiassat)	126	-19
Akiitsuni sivikitsumik taarsersugassani nikingasoorneq	37	-110
Suliffeqarfinit pisussaaffeqatigiinnikkut nikingasoornerit (akiitsut)	20	20
Akiitsuni sivikitsumik taarsersugassani nikingasoornerit	5	-156
<b>Ingerlatsinermit akiliisinnaassuseqarneq</b>	<b>781</b>	<b>263</b>
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutinit ingerlatsinermit allanneqarsimasut	-190	-384
Sanaartornermut aningaasaateqarfimmi nikingasoornerit	-198	470
Taarsigassarsitsinerni sivirusumik taarsersugassani takkuttut	299	123
Taarsigassarsitsinernit naliisigut iluarsineq	-588	-374
Piginnittutut pigisani takkuttut	-30	-50
<b>Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq</b>	<b>-706</b>	<b>-215</b>
Akiitsuni sivirusumik taarsersugassani nikingasoornerit	-	-
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	-	-
<b>Ukiumi akiliisinnaassuseqarnerup sunniutaa</b>	<b>75</b>	<b>48</b>
Ukiup aallartinnerani aningaasannngorlugit uninngasuutit		1.138

1.063

**Ukiup naanerani aningaasanngorlugit uninngsuutit**

**1.138**

**1.186**



Allakkiat Aningaasat tamaasa mio. koruuninggorlugit

ALLAKKIAT

1 Kommunitut il.il. tapiissutit

	2012	2013	2014
IT-mut kommuninit illuartitat	5	3	3
Kommune Kujalleq	159	162	185
Kommuneqarfik Sermersooq	382	379	417
Qeqqata Kommunian	206	211	237
Qaasuitsup kommunian	380	376	439
<u>Kommunitut tapiissutit katillugit</u>	<u>1.131</u>	<u>1.130</u>	<u>1.281</u>

2. Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit il.il.

Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit il.il. inuiaqatigiinnut sullissinermik tunniussiniarluni isumaqatigiis-sutaasimasut, niuernikkut atugassarititaasunit akitigut killiffinni pineqartuni atugassiissutaanngitsut

	Aningaasaliissutit	Naatsorsuutit	Nikingassut
Imermik pilersuineq	36	36	0
Aningaaseriveqarnikkut pilersorneqarneq	3	3	0
Ingerlatsinikkut isumaqatigiissutit	5	1	4
Tunisinermit tapiissutit, ammit	27	27	-
Nunatsinni umiarsuarmit nassiussanik assartuussineq	63	63	-
Ilaasunik angallassinermut tapiissutit	141	135	6
Angallannikkut attaveqaatini ikaarsaariarnermut sillimmatit	2	2	-
<u>Katillugit</u>	<u>277</u>	<u>267</u>	<u>11</u>

<b>3 Aningaasanngorlugit uningasuutit</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Aningaaserivinni karsimilu uningasuutit:	590	83	717
<b>Pappiaqqat nalillit (obligationit):</b>			
Pissarsiarinerani aki	473	309	470
Allassimasutut nalingat	464	301	464
<b>Naligitaasoq 31.12.2014 aallarnerfigalugu</b>	<b>486</b>	<b>319</b>	<b>477</b>

#### 4 Suliffeqarfinit pisussaaffeqatigiinnerit

	2012	2013	2014
Nukissiorfiit	126	-	30
Mittarfeqarfiit	68	72	60
KNR 1)	15	11	8
<b>Suliffeqarfinit pisussaaffeqatigiinnerit katillugit (-pitsaanngitsoq/negativ)</b>	<b>210</b>	<b>83</b>	<b>98</b>
<b>Suliffeqarfinit pisussaaffeqatigiinnerit katillugit (-pitsaasoq/positiv)</b>	<b>-</b>	<b>-20</b>	<b>-</b>

KNR-ip aningaasatigut atuisinnaatitaanera annikillineqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimavoq. Atuisinnaatitaaneq akilereerneqarsimassaaq 2016-ip naanerani

<b>5 Suliffeqarfinnut taarsigassarsisitsineq</b>	<b>Ukiup aallartinnerani</b>	<b>Ukiuni nikingasoornerit</b>	<b>Ukiup naanerani</b>
Nukissiorfiit	2.180	24	2.204
Nuuk Værft A/S	0	-0	-0
Royal Greenland	100	-100	-

Sikuki Nuuk Harbour A/S	110	-	110
Nuna Minerals	-	5	5
<u>Suliffegarfinnut taarsigassarsisitsinerit katilluqit</u>	<u>2.390</u>	<u>-76</u>	<u>2.319</u>

Allakkiaq 6 Taarsigassarsisitsineq

	Ukiup aallartinnerani	Ukiuni nikerar nerit	2014-ip naane ra
Inuinnartut inissamut aningaasaliineq			
Taarsigassarsisitsinerit ukiup aallartinnerani	537		537
Ukiumi ilangaaseereerluni taarsigassarsisitsineq		1	1
Akilersuut		-0	-0
Ernialesuisimaneq		0	0
Erniat akilerneqarsimasut		-0	-0
Isumakkeerinerit		-0	-0
Ukiup naanerani			538
<u>KATINNERA</u>	<u>537</u>	<u>1</u>	<u>538</u>
Taakkunannga neriorsuutit			96

Illunut 10/40/50 kiisalu 20/20/60 atorlugit sananeqarsimasunut Namminersorlutik Oqartussat ukiunut 15-inut kiisalu 20-nut taarsigassarsianut erniaqaratillu taarsersugassaangitsunut aningaasaliissuteqartarput. Tamakku qaavisigut piginneqatigiilluni inissianut taarsigassarsiat, iluarsaassilluni taarsigassarsianut kiisalu inissianut attartortumiit piginnittumut aningaasaliiffiqeqartarput.

2014-ip naaneranut Namminersorlutik Oqartussat 819 mio. koruuninik erniaqanngitsunik taarsersugassaangitsunillu taarsigassarsisitsimavoq taakkunannga 607 mio. koruunit Illuut-mut. 2014-ip aallartinnerani Namminersorlutik Oqartussat Illuut-mit inissianut sananeqarsimasunut/iluarsaanneqarsimasunut tunngasunik akiitsut 49 mio. koruunit nalillit allagar-taannik pissarsiaqarsimavoq. Ukiumi ilangaaseereerluni taarsigassarsisitsineq oqaatiginnittuuvoq ukiumi taarsigassarsisitsinernut kiisalu nikeramernut taarsigassarsisitsinerit erniallit aamma erniaqaratillu taarsersugassaangitsut akornanni allangortitsinernut kiisalu taamatutaaq neriorsuutitigut allangortitsinernut.

Allakkiaq 6 Taarsigassarsisitsineq

Boligstøtte-p illuutai	Ukiup aallartinnera	Ukiuni	2014-ip
------------------------	------------------------	--------	---------



	ni	nikeramerit	naanera
Taarsigassarsisitsinerit ukiup aallartinnerani	165		165
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut		10	10
Taarsigassarsisitsinerit ilanngaasereerluni		-1	-1
Erniat		11	11
Tapiissutit akileriikkat		-22	-22
Tapiissutit		-8	-8
Isumakkeerinerit		-29	-29
Akit appasissusiisigut/qaffasissusiisigut annaasat/iluanaarutit		4	4
Ukiup naanerani		-	129
<u>KATINNERA</u>	<u>165</u>	<u>-36</u>	<u>129</u>

Inissialiormermut, illuliassanut tapersiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 19. november 2007-imeersoq naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqartarput. Inoqutigiinnut ukiumut 180.000 koruunit sinnerlugit isertitalinnut inissialiormermut taarsersugassanik taarsigassarsisitsisoqarsinnaavoq. Ukiumulli inoqutigiit isertitaat 180.000 koruunit ataallugit annikileriasappata taarsersuutissat akilereersimasussat, akiitsut, peqqussuteqarnermut akitsuutit, taarsigassarsisitsinerit erniaqaratillu taarsersugassaanngitsunut allanngortinneqarsinnaapput. Illunat nammineq sanaqataaffigisanut erniaqaratillu taarsersugassaanngitsunik ukiuni 33-ini atuuttartunik taarsigassarsisitsisoqarsinnaavoq. Tamatuma sanitatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaanngitsunik 368 mio. koruunit nalinginik taarsigassarsisitsisimavoq.

<u>Inissianut</u>			
<u>taarsigassarsisitsinerit</u>			
<u>katillugit</u>	<u>702</u>	<u>-35</u>	<u>667</u>

Allakkiaq 7. ESU-mi  
taarsigassarsiat

	Ukiup aallartinnerani	Ukiuni nikingasoornit	Ukiup naanerani
Taarsigassarsisitsinerit ukiup aallartinnerani	78		78
Neriorsuutit		-1	-1
Ukiumi taarsigassarsisitsinerit		7	7
Pilersuisunut akiliinerit (nikingasoorneq)		-0	-0
Ernialersuutigisat		3	3
Erniat akilerneqarsimasut		-2	-2
Sullissinerit akilerneqarsimasut		-6	-6
Isumakkeerinerit		-2	-2
Tapiissutit		-1	-1
Taarsigassarsisitseqqinnerit		-0	-0
Allangortitsineq ukiumi		2	2
<u>Katillugit</u>	<u>78</u>	<u>-1</u>	<u>78</u>

Piniarnermut, aalisarnermut nunalerinermullu ernialinnik taamatuttaaq erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik taarsigassarsianut Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissuteqartarput. 2014-ip naalernerani Namminersorlutik Oqartussanit erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik 47 mio. koruunit nalinginik taarsigassarsisitsisoqarnikuuvoq. Nerukkaatissanut il.il. Namminersorlutik Oqartussanit qulamaveeqqusiissutinik akiliinissat tamatuma kingornatigut taarsigassarsianngortinneqartarput tamatuma kingorna naafferarlugit taarsersorneqartunik.

	Ukiup aallartinnerani	Ukiuni nikingasoornit	Ukiup naanerani
Ilinniagaqarnermi taarsigassarsiarititat			
Ukiup aallartinnerani	75		75
Taarsigassarsisitsineq		12	12
Erniat		0	0
Akilersuut		-8	-8

Isumakkeerineq		-3	-3
<u>Ilinniartitaanermi taarsigassarsiaritit katillugit</u>	<u>75</u>	<u>1</u>	<u>77</u>
Kommuninut taarsigassarsiaritit			
Ukiup aallartinnerani	33		33
Taarsigassarsisitsineq		8	8
Akilersuut		-	-
<u>Kommuninut taarsigassarsiaritit katillugit</u>	<u>33</u>	<u>-</u>	<u>41</u>

Januar 2015 aallarnerfigalugu Kommuneqarfik Kujallermit nutaamik taarsersuinissamik isumaqati-giissuteqartoqarsimavoq.

Taarsigassarsisitsinerit allat (Namminersornerullutik Oqartussat eqqunneqarneranut atatillugu danskit naalagaaffianit taarsigassarsiat tiguneqarsimasut)

Ukiup aallartinnerani	14	14
Taarsigassarsisitsineq		-
Taarsigassarsisitsinerit allat katillugit	14	14
Taarsigassarsiaqarpoq atukkiunneqarsimasunit taarsersorneqanngitsunik.		
<u>Taarsigassarsisitsinerit sinneri katillugit (allakkiaq 7)</u>	<u>200</u>	<u>209</u>



8 Pissarsiassat allat

	2012	2013	2014
Allat	497	564	837
Taakkunannga piffissalersukkat		-	1
Kommunit		-	24
Pissarsiassat allat katillugit	497	564	862
Akileraarutit	425	314	329
<u>Pissarsiassat allat katillugit</u>	<u>922</u>	<u>878</u>	<u>1.191</u>

Akileraarutininik piffissalersuineq allakkiaq 11-imiit akiitsunut sivikitsumik piffissalerluni taarsersugassanut nuunneqarsimavoq.

Allakkiaq 9

Suliffeqarfiit namminersortitat

	2012	2013	2014
Ukiup aallartinneranut immikkoortitat	26	13	105
Atuineruneq(-)/Atuinikinneruneq	-13	92	-30
<u>Nukissiorfiit naatsorsuutai naapertorlugit</u>	<u>13</u>	<u>105</u>	<u>75</u>

Allakkiaq 10  
piginneqataassutit

	Piginnittup- piginneqataassutaa %- inngorlugu	Pissarsiarineqarnerani nalinga			Nammineq ilumini nalinga	
		Ukiup				
		Ukiup aallartinner ani	Nikinn era	Ukiup naanera ni		
KNI A/S	100	613	-	613	905	1)
Royal Greenland A/S	100	1.249	-	1.249	1.166	2)
Tele Greenland A/S	100	310	-	310	945	3)
Royal Arctic Line A/S	100	125	-	125	492	3)
NunaMinerals A/S	37,1	88	-	88	29	3)
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI	100	33	-	33	49	3)
Visit Greenland A/S	100	15	-	15	4	3)
Great Greenland A/S	100	115	5	120	40	3), 4)
Inuit Service Company A/S	100	0	-	0	256	3)
NunaOil A/S	100	102	-	102	36	3), 5)
Air Greenland A/S ( 31/12/2012)	37,5	14	-	14	276	3)
GrønlandsBanken A/S	6,85	89	-	89	62	

Illuutini ingerlatseqatigiiffik Illuut A/S	100	-	-	-	72	3), 6)
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	25	45	70		7)
<u>Piginneqataassutit katillugit</u>		<u>2.777</u>	<u>50</u>	<u>2.827</u>	<u>4.334</u>	

1) KNI A/S-ip namminerisamik aningaasaatai ulloq 31/3-2014-imi naatsorsorneqarsimapput.

2) Royal Greenland A/S-ip namminerisamik aningaasaatai ulloq 30/9-2014-imi naatsorsorneqarsimapput. kr. RG-mit 2014-mi Namminersorlutik Oqartussanit 2009 taarsigassarsiarisat akilerneqarsimapput

3) Namminerisamik aningaasaatit naatsorsorneqarsimapput 31/12-2013-mi

4) Suliffeqarfik nukittorsarniarlugu piginneqataassutitigut namminerisamik aningaasaatit 5 mill.-koruuninik amerlineqarsimapput

5) Ingerlatseqatigiiffik siusinnerusukkut danskit naalagaaffiannit 50%-imik aamma Namminersornerullutik Oqartussanit 50%-imik pigineqarnikuuvoq. Namminersornerup piviusunngortinneqameranut atatillugu Namminersorlutik Oqartussanit naalagaaffiup pigisaa pisiarinearpoq maannakkullu ingerlatseqatigiiffimmik 100-imik piginnittuullutik.

6) Illut A/S 22. december 2009 pilersinneqarpoq illuutigisanit tigutsisissatut akiliuteqarnikkut.

7) Ingerlatseqatigiiffik 2013 naalersoq pilersinneqarpoq namminerisamik aningaasaatinit akiliuteqarnikkut 25 mio. koruuninik.

Suliffeqarfiit pissarsiarineqarnerminni nalingi atorlugit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.



Allakkiaq 11	2012	2013	2014
Piffissalersuinerit	671	575	836
Akiligassaqaarfiit assigninngitsut	321	347	198
Aningaasarsiatigut aningaasartuutit akilerneqartussat	37	92	28
Akileraarutit	-	-	-
Kommunit	1	19	-24
Kommunit pisassarisaat	-	-	24
Kommuni katillugit	1	19	-
Immikkoortitsinerit	144	142	177
Akiitsut akilerasuagassat katillugit	1.175	1.174	1.239

Akileraarutininik piffissalersuineq allakkiaq 8-mut nuunneqarsimavoq, pisassarisaat allat

Immikkoortitsinerit ukiumut	Ukiup aallartinnerani	Ukiuni nikeramerit	Ukiup naanerani
Aningaasaqarneq	2	1	2
Isumaginninnermut tunngasut	23	-11	13
Peqqissuseq	0	23	24
Ilinniartitaaneq Ilisimatusarnerlu	39	2	42
Inuussutissarsiorneq	58	6	64
Aalisarneq piniarnerlu	19	12	31
Inissiat Attaveqaatillu	1	1	2
Nunamut Namminerlut	-	-	-
<u>Immikkoortitat katillugit</u>	<u>142</u>	<u>35</u>	<u>177</u>

Allakkiaq 12. Sivisuumik  
piffissalerlugit  
akiitsut/taarsigassarsiat

	2012	2013	2014
Akiitsut sivisuumik akilersugassat	600	600	600
<u>Katillugit</u>	<u>600</u>	<u>600</u>	<u>600</u>

Allakkiaq 13. Sanaartornermut Iluarsaassinermullu  
Aningaasaateqarfik

	Ukiup aallartinnerani	Ukiuni nikingasoornerit	Ukiup naanerani
Sanaartorneq	470	128	598
Sanaartornikkut taarsigassarsitsinerit	150	341	492
<u>Katillugit</u>	<u>620</u>	<u>470</u>	<u>1.090</u>

Allakkiaq 14. Ilanngaaseereerluni  
taarsigassarsitsineq

	2012	2013	2014
Sanaartornikkut taarsigassarsitsinerit Nukissiorfiit	330	150	130
Sanaartorfigiuminarsaanikkut taarsigassarsitsinerit Nukissiorfiit	45	20	30
Illuliornermut sanaartornermut taarsigassarsiani akilersuinerit Nukissiorfiit	-112	-128	-136
Taarsigassarsitsineq Royal Greenland	-	-	-

Akillersuineq Royal Greenland	-50	-50	-100
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit 1)	1	15	8
<u>Ilanngaaseereerluni</u> <u>taarsigassarsisitsinerit katillugit</u>	<u>214</u>	<u>7</u>	<u>-68</u>

1) kommuninut  
taarsigassarsisitsinerit pillugit  
allakkiaq 7 takuuk

Allakkiaq 15. Oqimaaqatigiissitsinerit konto

Oqimaaqatigiissitsinerit konto

	2013	2014
<b>Ukiup aallartinnerani</b>	<b>5.940</b>	<b>5.756</b>
Taarsersugassaanngitsunik taarsigassarsiat nalinginik iluarsineq	-591	-356
Nikisitsinerit allanut illuatungiliilluni naatsorsuutitut allanneq	3	
Ingerlatsinikkut sanaartornikkullu angusat taarsigassarsinnginnermi aamma piginneqataassutinik pigisaqalinnginnermi	403	144
<b>Oqimaaqatigiissitsinerup nalinga ukiup naanerani</b>	<b>5.756</b>	<b>5.544</b>



## PISUSSA AFFIORATAARSINNAASUT

---

Nunatta Karsia 31.12.2014-imi tulliuuttunik qularnaveeqqussiissutinik qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqussiissutinik qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqussiissutinut tunniunneqartunut taarsigassarsisimasuniit sillimmasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat inuussutissarsiutinut nunami ingerlanneqartartunut katillugit 33 mio. koruuninik taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisimapput.

Kongeriget Danmarks Fiskeribank-iusimasumut maannakkut Økonomistyrelsen i Danmarkimut kili-saataateqarfinnut taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq katillugit 4,8 mio. koruuninik. Grønlandsbanken-imut taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq katillugit 0,4 mio. koruuninik aamma suliareqqaarnagit nioqquteqartartumik ingerlatseqatigiiffimmut 3,0 mio. koruuninik

Aningaaserivitsigoortumik ilinniagaqarnermi taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq katillugit 0,5 mio. koruuninik. Grønlandsbanken A/S-mit ilinniagaqarnermi taarsigassarsianut allaffis-somikkut isumagineqartunut sillimmasiissutinik 76 mio. koruuninik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisinnaatitsisoqarpoq KNI Pilersuisoq A/S-mut 45 mio. koruuninik. Aningaasat taakku killiffimmi taarsigassarsisitsinerit allat ataanni allanneqarsimapput. Tamakku qaavisigut periarfissaqarpoq, taamaasiornissamut pisaria-qartitsisoqassappat sulii 7 mio. koruuninik atugassiisoqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliassarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut sivisuumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Namminersornerullutik Oqartussanit ingerlatseqatigiiffiit 100%-imik pigineqartut ilaannut Nunatta Karsiani aningaasanik atuisinnaatitaanissaq akuersissutigisimavaat. Naatsorsuutitut ilanngussami ingerlatseqatigiiffinnut tamanut amerlanerpaamik atuisinnaatitaanerit takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pillugit, innersuussisoqassaaq naatsorsuutitut immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

## NAATSORSUUSIORNERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ

---

### NALINGINNAASUT

---

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilaapput aningaasaliissutit tamarmik Inatsisartunit akuerineqartut.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 23, 3. november 1994-imeersoq kiisalu namminersorlutik oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27. februar 1995-imeersoq malillugit naatsorsuutit suliarineqarput.

Ukiumi naatsorsuiffimmi naatsorsuutit qaammatsiutit ukiuat malippaat. Ukiumut ilaatinneqarpoq qaammatinik marlunnik piffissamik ilassuteqarneq. Piffissami ilassuteqarfiusumi tassani ukiumut aningaasaqarfiusumut tunngasut aningaasartuutit isertitallu nalunaarsorneqarsinnaapput, nioqqutissanik kiffartuussinernilluunniit tunniussineq, imaluunniit pisassat akiitsulluunniit ukiup naatsorsuiffiup naanissaa sioqqullugu pisimappata.

Naatsorsuinermi kisitsisit tamarmik mio. koruunitinut ilanngussamilu 1.000 koruunitinut akunnaallisineqar-simapput. Akunnaallisitsinerup kingunerisaanik annikitsunik nikinganernik pilersitsisoqarsinnaa-voq.

### NAATSORSUUTINIK PATAJAALLISAANEQ

---

2001-imiit Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 8, 29. oktober 1999-meersoq atuuppoq. Inatsimmi tassani aningaasaliissutit tamarmik immikkoortunut tallimanut ukununga agguarneqarput: ingerlatsinermut aningaasartuutit, inatsisunik tunngavigalugit aningaasartuutit, tapiissutit, sanaartorneq aamma isertitat.

Ukiut siuliinut assersuussisinnaaneq anguniarlugu kisitsisit 2011-meersut aamma 2012-meersut ukioq 2013-imi tunngaviit atuuttut assigalugit patajaallisarneqarput. Saqqummiussinernut assigiinngitsunut atatillugu akunnaallisiisoqarsimasinnaavoq.

Ilanngussami atuarnissamut ilitsersuummi ukiuni kingullemi pingasuni naatsorsuutini kisitsisit qanoq assersuunneqarnissaat pillugu erseqqinnerusumik nassuiaasoqarpoq.

### INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

---

Aningaasartuutit isertitallu, nioqqutissanik kiffartuussinernillu tunniussinermut tunngasuusut, inatsit malillugu pissarsinermik tunngavik malillugu tunniussineq pisimagaangat nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutininut isertitanullu allanut nalunaarsuineq pisarpoq aningaasat naatsorsorneqarsinnaaleraangata kingusinnerpaamillu akiliiffiup nalaani.

Ukiumi naatsorsuiffimmi nunatta karsianut annertuumik piumasaqaateqarsimatillugu, aamma piumasaqaat naatsorsuutit tunniunneqarnissaat sioqqullugu inaarutaasumik naatsorsorneqarsinnaangippat, missiliuineq tunngavigalugu ukiumi naatsorsuiffimmi pineqartumi naatsorsuutini aningaasartuutitut kontomi piumasaqaatitut nalunaarsorneqartarpoq. Taanna ukiumi naatsorsuiffimmi tulliuuttumi iluarsineqartarpoq, piumasaqaat inaarutaasumik naatsorsorneqaraangat.

Naatsorsuuserinermi tamakkiisumik kontonut allattuisarnermik periaarseq atorneqartarpoq, tamassumalu kinguneraa aningaasartuutit isersitallu tamakkiisut immikkoortillugit naatsorsuutitut allattorneqartarnerat.

## AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

---

Ukiup naatsorsuusiorfiusup ingerlaavartumik akileraarutitigut isertitai

- 1) Akileraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut allanneqartarput sulisitsisut akileraarutininik A-nik nassuiaataat tunngavigalugit. Nassuiaatinik nassiussisoqarsimangippat akileraararnermut oqartussat missiliuussissapput. Akileraarutininik A-nik missiliuinerit nassuiaatillu pisimasut nuna tamakkerlugu akileraarummi ingerlaavartumik isertitanut tunngaviusarput. Nassuiaatit ukiumut naatsorsuusiorfiusumut tunngasut aamma ukiup naatsorsuusiorfiusup tulliani januarimi tiguneqartut nuna tamakkerlugu akileraarutit naatsorsorneranut ilaatinneqartarput.
- 2) Akileraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit qulit) isertitatut allanneqartarput B-tut akileraarusiutit akiligassat tunngavigalugit.
- 3) Ingerlatsivinnit, iluanaarutinit aamma nioqqutissiorutut akileraarutit akileraarutininik akiligassiinermi isertitatut allanneqartarput.

Ukiut siuliini ingerlaavartumik akileraarutitigut isertitanik iluarsineq

- 4) Ingerlaavartumik akileraarutit isertitatut allanneqartut (imm. 1 aamma 2 naap.) aamma inaarutaasumik akileraarusiinermi angusat akornanni nikinganeq ukiumi inaarutaasumik akileraarutit naatsorsornerani iluarsineqartarpoq akileraaruteqartussamullu akiligassanngortinneqarluni.
- 5) Tamatuma kingorna akileraarutaasussat allannngortinneri (qaffaanerit/appaanerit) ukiumi allannnguffiusumi iluarsineqartarput.

**Akileraarutititut akitsuutsunullu ajunaarutininik nalikillilineq immikkoortitsinerlu**

Akileraarutititut akitsuutinullu akiligassat akilinngisat nalikillilernerqartarput akileraarutininik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu nalinginnaasumik akileraaqqitalersinnaaneq periarfissaarukkaangat. Motorinut akitsuutit aamma aningaasanik ikisisarluni pinnguaatinut akitsuutit pillugit immikkut maleruagassat atuupput. Akiliisinnaajunnaarnermi aamma toqukkut qimagussimasut pigisaanni akiligassat akilinngisat annaasat paasineqarmeri naapertorlugit nalikillilernerqartarput. Piffissami sivirusumi ingerlasarnerisa kingunerisaannik tunngaviit uku malillugit akileraarutit imatut piffissalersorneqartarput:



*Akilararutitut akiligassanik kinguartoorutitut annaasanik immikkoortitsineq*

Toqqaannartumik akilararutitut kinguaattoorutit akiligassap akilerneqarfissaannut missiliuineq malillugu naatsorsorneqartarput, uanilu annaasanik immikkoortitsinissamut missiliuneq imaattoq atorneqarpoq:

Ukioq	Ukiunik sisamanik pisoqaanerusut aamma nalikillilerneqarsimangitsut	-4	-3	-2	-1	Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi
Immikkoortitsinermi procenti	100 %	75 %	50 %	30 %	15%	7,5%

Procentit toqqarneqartut ersersippaat akiligassaq pisoqaappat taava akilersinniarnissaa ajornakusoornerussasoq, tamatumunnga pissutaavoq akiliisitsiniarnermi sakkuusinnaasut akiligassap pisoqaassusianit killilerneqartarmat. Immikkoortitsinermi taamaalilluni ersersinneqarpoq akilararutitut akiligassast nalingisa ajomerulernerinik missiliuineq.

**Sanaartornermut aningaasartuutit**

2000-mi januarip aallaqqaataani missingersuutitigut teknikkikkut sanaartornermut iluarsaassinermullu aningaasaateqarfimmit pilersitsisoqarpoq. Sanaartornermut iluarsaassinermullu siunertamut aningaasaliissutit tamarmik, pilersaarutini aalajangersimasuni piviusunngortinneqartut, aningaasaateqarfimmut nuunneqarput. Aningaasaliissutit taamaattumik angusat naatsorsornerini tamakkii-sumik aningaasartuutitit allanneqarput.

**Taarsigassarsisitsineq** Aningaasani allanit pineqartussani arlalinni allannguinerit nunatta karsiani IST-mi angusanut ilaapput (ingerlatsinermi, sanaartornermi taarsigassarsisitsinermilu angusat). Aammattaaq namminersorlutik oqartussat aktianik pisinerat tunisineralu IST-mi angusanut ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiisa nunatta karsiani tiguisinnaatitaanermik atuinerat IST-mi angusami ilaangillat.

**PIGISAT AKIITSULLU**

Pigisat pisinarinerini nalinginut ilanngunneqartarput. Akiitsut annertussusivimmisut ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussanut, kommuuninut pisortanullu akiliisitsiniartarneq 2008-imi Akilaraartarnermut Aqutsisoqarfimmut eqiterneqarpoq. Akiligassat taakku naatsorsuutit inernerini "akiligassat allat" ataanni allanneqarput, "piffissami sivikitsumi akiitsut"-ni illuatungilerneqarlutik.

**Immikkoortitsisarnermi periaatsit**

Periaatsit uku malillugit annaasanut immikkoortitsisoqartarpoq:

Initaarniarnermi taarsigassarsianut tunngatillugu, uani taarsigassarsiat aallaavii pineqarlutik, akiligassanut akiliisannginneq pissutigalugu illutit tiguneqarsimappata ukiut marluk qaangiunnerini nutaamik inuttalerneqarsimangippata, iluarsaanneqarsimangippata imaluunniit aserfallatsaalineqarsimangippata taarsigassarsiissutit nalii annaasassatut immikkoortinneqassapput.

Initaarniarnermut taarsigassarsiat, akiligassallu allat immikkoortinneqartut – akiligassaq akiitsorineqartoq ukiumik ataatsimik pisoqaaneruppat immikkoortitsisoqassaaq. 1999-imiit akiligassallit periarfissaqalerput akiligassaminnik akilersuinertik allanngortissinnaallugu. Initaarniarnermut taarsigassarsiat ukiumut marloriarlutik akilerneqartarput, taarsigassarsiat allat qaammammut akilersorneqartarlutik. Akilersuut akilerneqanngippat, taarsigassarsiap aallaaviani immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akilersugassarli kisimi immikkoortinneqartarluni.

Akiitsuni assigiinngitsuni akiligassat akilinngitsuukkat, taakkununga ilaallutik ilinniartitaanermi inuussutissarsiutinullu taarsigassarsiat – taakkunani immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, kinguaattoorutigineqartut kontut pingaernerit atorlugit nalikillilerneqartarmata, nalikillilinermi Namminersorlutik Oqartussat akiliisitsiniartarfiannut akiliisitsiniarneq nuunneqartarluni, tamanna pisarpoq akiligassaq akilersinniarlugu misiliisoqareersimagarlutillugu.

#### **Suliffeqarfiit killilimmik aqunneqartut**

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutai killilimmik aqunneqartut aningaasaliissutiviit malillugit naatsorsuutiniq saqqummiussisarput.

Nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasaliissutiviit aningaasartuutitut allanneqartarput.

Suliffeqarfiit ilai nunatta karsiani tiguisinnaatitaasutut akuerineqarnikuupput tamatumunngalu tunngatillugu akiligassatut saqqummiunneqartarluni.

Taakku saniatigut suliffeqarfiit ilai Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, nunatta karsiata naatsorsuutaani piffissami sivisuumik akiligassarineqartutut allanneqarsimasunik.

Suliffeqarfiit killilimmik aqunneqartut tamatuma saniatigut suliffeqarfiit namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit nalunaarut nr. 25, 26. november 1998-imeersoq malillugu naatsorsuutiniq saqqummiussisarput.

#### **Naatsorsuusionermermi suleriaatsip atorneqartup allanngortinnera**

Naatsorsuusionermermi suleriaatsit ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerani ukiut siuliini naatsorsuutini sunniutit aallartinnermi nalit iluarsinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut iluarsinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani nassuiaammi erseqqissaaffigineqartarput.

